

อุ๋นไอนแวง อุ๋นแหว่งศักรธา

กฤตตฤณ, สุทธิโชค จรรยาอังฤ

เลขนตรฐานสากลประจําหน้ํงสี่อ 978-616-393-020-0

พืหม์พ้ํงที่ 1

พฤคจิกายน 2558

บรรณนถิการอํานวยการ

ดววงพร เสงบุนนยพ้ํนธ์

จุกามฉ้ํน หามะ

สะอารี ดิมูแล

บรรณนถิการ

กฤตพจน พงศักริการประลัทธิ

กองงบรรณนถิการ

อาซ็อมีง เจ้ํอูซ็อง

นอรฮาพิส เจ้ํอหลง

สุเทพ มูซอ

พรทิวา ไวยครุฑธา

ซํางภาพ

กฤตพจน พงศักริการประลัทธิ

ศึลปกรรรม

พรทิวา ไวยครุฑธา

ออกแบบปก

อรกุล แก้วหิรัญ

พิสุจัน์อักษร

ปรียันันท์ ดั้งพุทธิพงศั

ประสํานงนการผลึต

ซัซฎาพร ณ บางซําง

จัดพืหม์พ้ํงโดย

สํานักงนกองทุนสนับสนุนการสรํางเสริมสุขภาพ

โดยสํานักสนับสนุนสุขภาวะซุมซน (สํานัก 3)

อาคารเรียนรู้สุขภาวะ เลขที่ 99/8 ซอยงามดูพลี

แขวงทุงมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120

โทรศัพท์ 02-343-1500 www.thaihealth.or.th

www.punsook.org, www.facebook.com/punsook

ดําเนินการผลึตโดย

หจก. อู๋ซ อู๋พ มีเดีย แอนด์ คอมมิวนิเคซัน

เลขที่ 7 ซอยรามคําแหง 44 แยก 2 ถนนรามคําแหง

แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ 10240

ติดตอ - Contact

องคัการบรึหารสํวนดํابلแวง

234/12 หมู่ 2 ถนนแวง-สุคิริน ดํابلแวง

อําเภอแวง จังหวัดนราธิวาส 96160

โทรศัพท์ 073-659-393

เว็บไซต: www.waengobt.go.th/

คำนำ

รศ.ดร.ชนิษฐา นันทบุตร ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้กล่าวเอาไว้ว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสร้างกระบวนการเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาความรู้จากหน่วยงานราชการ หรือความรู้จากองค์กรการศึกษาอื่น ต้องบอกตัวเองว่า เราคือสถาบันที่สร้างความรู้ให้กับคนอื่นได้ ชี้นำสังคมได้ นี่เป็นเหมือนการปฏิรูปการเรียนรู้ ปฏิรูปให้เห็นโอกาสที่จะทำให้ชุมชนท้องถิ่น ไม่ต้องเป็นผู้ตามอีกต่อไป เป็นการเปลี่ยนวาทกรรมของการเรียนรู้โดยสิ้นเชิง”

สิ่งที่ รศ.ดร.ชนิษฐา กล่าวนั้น เรียกให้กระชับสั้น คือการใช้องค์ความรู้ที่ได้รับการเก็บสะสมภายในพื้นที่มาสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นฐานรากที่สำคัญของการพัฒนาประเทศ เป็นที่มาให้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) โดยสำนักสนับสนุนสุขภาพชุมชน (สำนัก 3) ได้เข้ามาสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ทั่วประเทศในการสำรวจทุนและศักยภาพ ถอดบทเรียน ตลอดจนสร้างบุคลากรที่มีความสามารถในการนำใช้ และถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้รับการสังเคราะห์มาแล้วอย่างดี เพื่อกระจายองค์ความรู้เหล่านั้นแก่เพื่อนเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศต่อไป

ที่สุดแล้ว เมื่อท้องถิ่นสามารถทำได้ดังว่า ก็ยิ่งทวีความเข้มแข็งให้กับชุมชนท้องถิ่น อันเป็นการสร้างคุณภาพความเป็นอยู่ที่ดีให้เกิดขึ้นได้ ซึ่งเวลานี้กระบวนการทุกอย่างได้ดำเนินการระยะหนึ่งแล้ว พัฒนาการของพื้นที่แต่ละแห่งได้รับการยืนยันเป็นที่ประจักษ์ว่า สร้างผลกระทบด้านดีในหลากหลายมิติให้กับชุมชนท้องถิ่น

ยิ่งกับพื้นที่ตำบลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อันเป็นพื้นที่สีแดง นี่จึงเป็นโอกาสของทั้งตัวพื้นที่ และเป็นโอกาสของเครือข่ายร่วมสร้างชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ ที่จะได้ร่วมมือกันศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ องค์ความรู้ ของดินแดนนี้ ให้เป็นที่ประจักษ์ และเจือจางความเข้าใจผิดๆ ที่คนทั่วไปมีต่อ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้...

6 | บทนำ ‘อุ่นไอน์เว็ง อุ่นแห่งศรัทธา’

10 | สัมภาษณ์

จุฑามณี หามะ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเว้:
ถิ่นแดนแห่งการศึกษา พัฒนาจากฐานการมีส่วนร่วม

14 | สุขภาพดี ตามวิถีชุมชน

16 | กองทุนหลักประกันสุขภาพ อบต.เว้

18 | รพ.สต.ร่วมใจ

22 | ชมรมผู้สูงอายุ โรงพยาบาลเว้

24 | การศึกษา ‘วิชาชีวิต’

26 | ‘दारुลฮิกวาน’ เยาวชนสร้างสุขกำลัง 3

28 | โรงเรียนตาดีกามัสยิดกุวา

32 | ศูนย์เด็กมุสลิมวาตอนียะห์

36 | ส่องระบบแบบเข้ม เวียงสุวรรณวิทยาคม

40 | กีรออาตีฟี่สอนน้อง

42 | เศรษฐกิจชุมชน

44 | ปักจักรวานีตา บรีอจายา

48 | ซ่างฟี่มือกะลามะพร้าว

50 | สัมโซกุนเชิงขุนเขา

52 | ชาเจ๊ะเหม

56 | นาร้างชุบชีวิต

58 | สตริสร้างสุข สร้างรายได้

สารบัญ

60 | สวัสดิการที่ดี ที่เรามีให้แก่กัน

62 | กองทุนซารีกัตมาตี

64 | กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแว้ง

66 | บริหารจัดการดี อยู่ที่การมีส่วนร่วม

68 | แวงพรีเมียร์ลีก

70 | ขบวนการจัดการภัยพิบัติ ตำบลแว้ง

72 | วัฒนธรรม

74 | ศิลป์เสียง ดีเกฮูลู

76 | กุ่มปิง เสน่ห์แห่งศรัทธา

78 | รอมฎอนสัมพันธ์

79 | สภากาแฟเมืองแว้ง

80 | โฮมสเตย์

82 | โฮมสเตย์บ้านอุสมาน

83 | โฮมสเตย์บ้านมะยูโซ๊ะ

84 | สูตรลับ ตำรับแว้ง

86 | นาซิดาแพ

88 | ปุยฝ้ายสูตรแว้ง

90 | เกี่ยวชมยามเยือน

92 | ฝายทดน้ำบ้านกรือซออันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

94 | เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา

96 | พรูแม่ตะแคง

บทนำ ‘อุ่นไอบนแว้ง อุ่นแห่งศรัทธา’

Introduction

จากตัวเมืองนราธิวาส เราเลาะลงไปทางใต้จนเกือบถึงเขตแดนสุโข-ลก ปลายทางอยู่ที่ตำบลแว้ง อำเภอแว้ง ซึ่งมีเขตแดนติดกัน ใช้เวลาเดินทางประมาณชั่วโมงกว่าก็ถึง นี่เป็นความเร็วของคนที่ชินเส้นทาง โดยเราใช้เส้นทางที่ผ่านอำเภอสุโขไหงป่าดี เป็นถนนเส้นเล็ก มีด่านตรวจอยู่เป็นระยะ หากว่ามีอีกเส้นทางที่เป็นถนนใหญ่ แต่ต้องผ่านอำเภอตากใบ ซึ่งมีชื่อเสียงไม่ค่อยดีเท่าไรนัก แต่เพื่อนของเราบอกว่า ใช้เส้นไหนก็ได้แล้วแต่สะดวก...

เมื่อผ่านสุโขทัยมาไม่นาน ก็เข้าเขต
อำเภอวัง จุดหมายปลายทางชวนให้งงงุน
เพราะบังเอิญเห็นป้ายเทศบาลตำบลวัง ผิด
กับข้อมูลที่เราได้มาว่าเป็น อบต.วัง กระทั่ง
รถจอดหน้าอาคารชั้นเดียวสีส้ม ก็ทำให้
เข้าใจว่าพื้นที่นี้มีท้องถิ่น 2 หน่วยงาน
ช่วยกันดูแลพื้นที่

ความรู้สึกแรกที่สัมผัสได้คือความอบอุ่น
มิใช่จากแดดยามเช้าหรอก หากแต่เป็นรอยยิ้ม
ของคนที่มาต้อนรับ แรกพบมีความประหม่า
ทั้ง 2 ฝ่าย เรายุ่เองก็เพิ่งรู้จักการทักทายแบบ
ชาวมุสลิม แต่ก็กังวล กลัวว่าจะรื้อนวิชา เลย
ทักทายตามธรรมเนียมไทยพุทธ คนที่แวง
เองจึงทักทายเราด้วยธรรมเนียมเดียวกัน

นายก อบต.แวง เป็นผู้หญิง นำทีมต้อนรับเราด้วยความเป็นกันเอง ทันทีที่เห็น เราอนุমানได้ทันทีว่าเป็นทีมทำงานที่เข้มแข็ง มีพลัง เมื่อได้พูดคุยทำความรู้จัก ก็ยิ่งชัดเจนว่าเราคิดถูก พวกเขาเป็นทีมที่จริงจัง พาให้เรา รู้สึกสนุกไปด้วย

ช่วงเวลาที่เราไปถึงคือเดือนธันวาคมอันศักดิ์สิทธิ์ เป็นโอกาสให้เราได้เรียนรู้วิถีชีวิตของคนมุสลิมอย่างถึงแก่น ความอดเพื่ออดตระหนัก เพื่อเข้าใจ เพื่อเสียสละ เราสัมผัสได้ว่ามีความหมายซ่อนอยู่

สักพักเพื่อนของเราจากตำบลตะปอเยาะขอตัวกลับ ครานี้ด้วยความคุ้นเคย เราลาเขาตามธรรมเนียมอิสลาม ในใจรู้สึกขัดใจเล็กน้อย พวกเขาก็คงรู้สึกแบบเดียวกับเรา กระมัง เราเข้าสู่ที่ทำการ อบต.แวง ตีมกาแพ แก้วแรกของเช้าวันนั้น คนที่นี่ตีมกาแพจัดอยู่ที่นี้เราเลยพากันเป็นคอกาแฟไปโดยปริยาย “กลัวไหม” นั่นเป็นคำถามที่ **จุฑามณี หามะ** นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแวงถามเรา

“เคยมาরাอิฐาสเกือบทุกปีสมัยยังเป็นเด็ก” ตัวผมตอบไปเช่นนั้น ส่วนพี่ที่ลงมาด้วยกันได้แต่หัวเราะ

เราพูดคุยกับทีมงานของนายกฯ ถึงเรื่องราวต่างๆ ในพื้นที่ตำบลแวง ตั้งแต่การบริหารจัดการ รวมถึงความสงสัยถึงเรื่องราวตำบลเดียว แต่ทำไมมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2 แห่งตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านต่างๆ

ไม่รู้ว่าคิดไปเองหรือเปล่า เพราะเหมือนว่าพวกเขา รู้สึกตื่นเต้นที่ได้ต้อนรับแขกต่างถิ่นอย่างเรา นั่นเราไม่รู้แน่ชัดได้ แต่สิ่งที่เรารู้สึกแน่ใจ คือเรารู้สึกปลื้มปิติที่ได้มาเยือน และรู้สึกตื่นเต้นที่จะได้พูดคุยกับพวกเขา

แต่ยังไม่ทันจะเข้าเรื่องเข้าราวอันใด เพราะการพูดศัพท์เพรหะอันเครื่องนั้น ทำให้เรารู้ว่าที่นี้อยู่ใกล้กับสุโขทัย-ลพบุรี และ สามารถข้ามแดนไปยังประเทศมาเลเซียผ่านทางเรือข้ามคลองเล็กๆ **อาซิมิง เจ๊ะอุเซ็ง** หัวหน้าส่วนสวัสดิการและสังคมอาสาจะพาไปใจเราเริ่มเคล็ดหินที่ขยวเสียวอย่างนั้น

หากทุกอย่าง อาซิมิงได้เตรียมไว้หมดแล้ว มีคนรอพูดคุยด้วยมากมาย โดยทีมงานของอาซิมิงอาสาติดตามเราไปทุกที่ อย่างน้อยก็ช่วยเตือนเราหากกรุ่มร่ามไปด้วยไม้คั้นชินกับวัฒนธรรม แต่หลักๆ แล้ว พวกเขาต้องช่วยเป็นล่ามให้กับเรา

คนที่นี้พูดภาษามลายู เราพูดไทยกลางเลยเป็นความสนุกอย่างหนึ่งในการสื่อสาร แม้ทุกอย่างจะแซมซ่า แต่เราก็ไม่รีบร้อน ด้วยอยากสัมผัสวิถีชีวิตของพวกเขา และอยากให้เขาเป็นธรรมชาติที่สุด เพื่อที่เราจะได้ถ่ายทอดเรื่องราวได้เป็นธรรมชาติเช่นกัน

จากบ้านหนึ่งสู่อีกบ้านหนึ่ง พวกเขาต้อนรับเราด้วยความยินดียิ่ง จนรู้สึกว้าวใจเล็กๆ ที่เป็นเดือนธันวาคม มิเช่นนั้นเราคงจุกอกมาจากบ้านแต่ละหลัง

เมื่อยามเย็นมาถึง อาซือมิงนำเรามาพร้อมเปิดปอซอ (พิธีละศีลอด) ที่โรงเรียนบ้านกวาง หมู่ที่ 5 บรรยายภาคศึกษาคึกที่เดียว ผู้คนจากบ้านกวาง และบ้านบาลูกา หมู่ที่ 6 มารวมตัวกันที่นี่ จำได้ชัดเจนว่า วันนั้นฝนตกลงมาต้อนรับเราอีกแรง

ยามค่ำคืนเราได้รับเกียรติจากอาซือมิง ที่ยอมให้เราไปพักที่บ้าน โดยบ้านของอาซือมิงอยู่ที่ตำบลกายูคละ ซึ่งอยู่ติดกับตำบลเวียง ที่นั่นเราได้รับการดูแลดูญาติมิตร ดีใจที่ได้มีมิตรเพิ่มอีกมากที่นี่

ช่วงเช้าวันถัดมา **นอรฮาพิส เจ๊ะหลง และ สุธเทพ มูซอ** น้องของอาซือมิงพาเราไปยังเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา เพื่อชมทิวทัศน์และป่าอันสมบูรณ์ ว่ากันว่าที่นี่มีนกเงือก แต่โชคร้ายสำหรับเราที่มันเอียงอายุ ไม่ยอมมาทักทายกัน ต่อจากนั้นทั้งสองพาเราไปน้ำตกสิรินธร ซึ่งมีน้ำสมบูรณ์ทั้งปี มีชั้นเรียงรายให้คนมาพักผ่อนหย่อนใจได้ เราเดินเล่นอยู่พักหนึ่งก็กลับ ด้วยมีภารกิจที่ยังคงค้างอยู่

เป็นเหมือนเช่นวันแรก เราเข้าไปด้วยรอยยิ้ม และกลับออกมาด้วยรอยยิ้มที่เพิ่มพูนขึ้น ตั้งแต่เช้าคล้อยบ่ายมาถึงเย็น

“วันนี้ อบอุ่น เป็นเจ้าภาพเปิดปอซอที่มัสยิดบ้านเจ๊ะเหม” อาซือมิงบอกกับเรา “ไปรับประทานอาหารเย็นด้วยกันที่นั่น เดี่ยวตอนดึกจะพาชมเมืองเวียง” ประโยคห้อยหลังเรียกความสนใจเสียเหลือเกิน

ตกดึกทั้ง 3 คนพาเราออกตระเวนไปยังบ้านต่าง ๆ ซึ่งช่วงรอมฎอนจะคึกคักเป็นพิเศษ เพราะเป็นช่วงที่คนรับประทานได้ หลายบ้านจะเปิดร้านขายอาหารกัน ทั้งก๋วยจั๊บ ก๋วยเตี๋ยว ยำ ลูกชิ้นทอด น้ำแข็งไส เราเข้าร้านนี้ ต่อร้านโน้น ยังไม่นับรวมสภากาแฟที่ไปเยี่ยมเยือนอีก ตกดึกคืนนั้นเราทุกคนท้องแน่นตึงเป็นกลองกุ่มปังกันเลย

ภารกิจวันสุดท้ายชวนให้ใจหาย เพราะต้องลาจากในไม่ช้า เราเริ่มตรวจสอบข้อมูลอีกครั้งกันตกหล่น ภารกิจเสร็จสิ้นในตอนเย็น อาซือมิงไม่มีสัญญาที่จะพาเราข้ามคลองไปดูบ้านเมืองฝั่งมาเลเซีย ครั้นพอช่วงค่ำเราก็ก้าวไปพร้อมที่บ้านนายกฯ เพื่อรับประทานอาหารเย็น ค่ำคืนนั้นเราพูดคุยสัพเพเหระ ในใจกำลังปรับความรู้สึก ด้วยการเดินทางครั้งใหม่กำลังจะมารุ่งเช้านายกฯ พร้อมด้วยอาซือมิง กับน้อง

ทั้งสองคนเดินทางเกือบร้อยกิโลเมตรไปส่งเรา ยังจุดหมายปลายทางอีกแห่งหนึ่ง ที่ซึ่งมีเรื่องราวรอเราอยู่ ขณะที่เรื่องราวของเวียง ยังคงเก็บอย่างดีในกระเป๋าของเรา และในใจของเราด้วยเช่นกัน

กระทั่งวันหนึ่งในเดือนพฤศจิกายน เรานำเรื่องราวของตำบลเวียงออกมา เปลี่ยนเป็นหนังสือชื่อ ‘อุ่นไอน้ำอุ่นแห่งศรัทธา’ เล่มที่คุณกำลังถืออยู่ ณ ขณะนี้...

สัมภาษณ์

Interview

ถิ่นแดนแห่งการศึกษา พัฒนาจากฐานการมีส่วนร่วม

จุฑามณี หามะ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเว้ง อำเภอเว้ง จังหวัดนราธิวาส

นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเว้งเป็นสุภาพสตรีวัยกลางคน หนาบข้างมากับทีมงาน ซึ่งมีส่วนผลมของเขาวชนอยู่หลายคน มองเห็น ก็รับรู้ว่ทุกคนล้วนสนทนสม มีความรักความเคารพให้แก่กัน เป็นทีมทำงาน ที่มีความสมัครสมานกลมเกลียว นั้นอาจเป็นเหตุให้การทำงานหนักทุกครั้ง สามารถผ่านไปได้ด้วยดี เพราะทุกคนรวมกันเป็นทีม ที่มีนายกฯ หญิง ผู้นี้เป็นคนนำ...

ตลอดระยะเวลาสิบกว่าปีที่ผ่านมามีองค์การบริหารส่วนตำบลแวง ภายใต้การนำของ **จตุภามณี หามะ** อดีตคุณครูโรงเรียนเอกชนที่ผันตัวมาลงนามลงนามการเมือง เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นมากมาย โดยมีพื้นฐานจากการสร้างการมีส่วนร่วม เกิดมิติใหม่แห่งการบริหารรัฐกิจ ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ตลอดจนคุณภาพชีวิตในด้านต่างๆ ทั้งโครงสร้างพื้นฐาน อย่างถนนหนทาง ไฟฟ้า และระบบชลประทาน รวมไปถึงการดูแลสุขภาพประชาชนในพื้นที่

นายกฯ จตุภามณี ได้รับเลือกให้เป็นนายก อบจ.การบริหารส่วนตำบลแวง ติดต่อกันถึง 3 สมัยซ้อน โดยดำรงตำแหน่งตั้งแต่ปี 2547 ซึ่งพื้นที่ที่พบหน้ากัน นายกฯ จตุภามณี ได้ฉายให้เห็นถึงบริบทพื้นที่ของ อบต.แวง ว่าครอบคลุมพื้นที่ขนาด 56 ตารางกิโลเมตร ประชาชนกว่า 8,138 คน มีพื้นที่ติดต่อกับ อบต.แม่ตอง อบต.เอราวัณ อบต.กาญจนา และเทศบาลตำบลแวง

ในส่วนของเทศบาลตำบลแวงจะดูแลพื้นที่บางส่วนของหมู่ที่ 1 กับหมู่ที่ 2 ส่วนที่เหลืออยู่ภายใต้การดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลแวงทั้งหมด ส่วนสาเหตุที่ต้องแบ่งนั้น เพราะพื้นที่เทศบาลนั้นเดิมมีสถานะเป็นสุขาภิบาล พอ

ตอนหลังมีพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ.2542 จึงได้มีการยกฐานะขึ้นมาเป็นเทศบาลตำบล ขณะที่พื้นที่รอบนอกนั้นเดิมเป็นสภาตำบล ภายหลังกระทรวงมหาดไทยมีประกาศให้ยกเลิกสภาตำบล และให้เปลี่ยนเป็น อบต. แทน

ที่สำคัญ วิถีชีวิตของคนใน 2 พื้นที่การปกครองนี้ค่อนข้างแตกต่างกัน เพราะในเทศบาลเป็นพื้นที่ชุมชนหนาแน่น อยู่ในเขตตลาดกลาง ทำการค้าเป็นหลัก ขณะที่คนในพื้นที่ อบต. รวบรวมอยู่ 80 ทำสวนยางพาราเป็นหลัก ปลูกผักสวนครัวหรือทำนาบ้าง ประปราย ที่เหลืออีกร้อยละ 20 เป็นข้าราชการ ค้าขาย และเดินทางไปทำงานที่ประเทศมาเลเซีย

“หลายคนสงสัยว่า ทำไมไม่รวมเทศบาลกับ อบต. ความจริงการรวมหรือไม่รวม ไม่ได้หมายความว่าจะดีขึ้นหรือแย่ลง แต่เป็นเรื่องของความเหมาะสมมากกว่า อย่างเขตตลาดก็จำเป็นต้องใช้รูปแบบการปกครองที่มีความเป็นเมืองโดยเฉพาะ ถ้าเอามาใช้กับพื้นที่เกษตรกรรมแบบเรา ก็คงเหมือนเอาเสื้อผิขนาดมาใส่ ลู่วางทำงานร่วมกันต่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันดีกว่า” นายกฯ จตุภามณี เล่า

ช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา คนในพื้นที่ อบต. มีปัญหากันมาก เพราะทำยางพาราเป็นหลัก ทั้งราคาที่ตกต่ำ ขณะที่ส่วนหนึ่งก็ไม่ได้เป็นเจ้าของที่ดินเอง เป็นเพียงผู้รับจ้างดูแลผลผลิตเพื่อรับส่วนแบ่งหรือค่าจ้างเท่านั้น

“พอราคายางพาราดตกต่ำ คนที่มีที่ดินก็พอจะขายปรับเปลี่ยนได้ แต่คนที่ไม่มียี่สิบปากเลย เพราะไม่สามารถตัดสินใจด้วยตนเอง ที่ผ่านมา ทาง อบต.พยายามหาทางช่วยเหลือ สร้างอาชีพสร้างรายได้ โดยเราพยายามเชิญกลุ่มต่างๆ ในตำบลมาพูดคุยว่า แต่ละกลุ่มสนใจอยากทำอะไรเพิ่มเติม เช่น กลุ่มทำขนมก็อยากต่อยอดด้วยการทำขนมอื่น ๆ หรือกลุ่มเศษผ้ารีไซเคิลก็เสนอเรื่องอาชีพเสริมขึ้นมา เปิดโอกาสให้ทุกหมู่บ้านสามารถส่งตัวแทนเข้ามาแลกเปลี่ยนความคิด รวมถึงผลักดันกลุ่มเยาวชนให้เข้ามาฝึกอบรมในการพัฒนาตำบล”
นายกฯ จุฑามณี สาธยาย

การสร้างการมีส่วนร่วมของที่นี่นั้นไม่ยากนัก เพราะมีประชากรนับถือศาสนาอิสลามถึงร้อยละ 98.83 มีมัสยิดอยู่ในเขตรับผิดชอบถึง 7 แห่ง งานต่างๆ ที่สร้างสรรค์ขึ้นจึงมีผู้นำศาสนาเป็นเสมือนผู้ทรงคุณวุฒิ คอยกำกับดูแล อบต.จึงใช้โอกาสในช่วงงานศาสนา จัดกิจกรรมสานสัมพันธ์ต่างๆ ในกลุ่มชาวบ้าน ทั้งกิจกรรมวันเมาลิด งานรอมฎอนสัมพันธ์ ฯลฯ

ขณะที่เรื่องการศึกษาก็เป็นสิ่งที่นายกฯ เน้นเป็นพิเศษ สังเกตได้จากที่นี่มีโรงเรียนมากถึง 7 โรง เป็นโรงเรียนชั้นประถมศึกษา 4 โรง คือโรงเรียนบ้านเจ๊ะเหม โรงเรียนบ้านกรือขอ โรงเรียนบ้านกัว และโรงเรียนบ้านมอเลาะทิวอ ส่วนที่เป็นโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีถึง 3 แห่ง

คือโรงเรียนเวียงสุวรรณวิทยาคม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และโรงเรียนรอมานีเยมุลินี กับโรงเรียนจริยธรรมวิทยา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) โดยวุฒิการศึกษาของเยาวชนแวงในปัจจุบัน คือระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ส่วนเรื่องอื่นๆ เช่น โครงสร้างพื้นฐาน นายกฯ ยอมรับว่าที่ผ่านมามีปัญหาอยู่มาก ด้วยถนนหลายเส้นไม่ได้อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของ อบต. หลายจุดเป็นหลุมเป็นบ่อ เป็นอันตรายต่อผู้ขับขี่ แต่ยุคหลังดีขึ้น เพราะได้ทางคณะกรรมการความสงบแห่งชาติเข้ามาช่วยจัดการให้ บางเส้น เช่น ถนนที่เชื่อมระหว่าง 3 ตำบล คือ แวง เอรารัน และกายคุละ ทำให้ชาวบ้านสบายขึ้น ปลอดภัยขึ้น ส่วนเรื่องน้ำทำการเกษตรก็ไม่มีปัญหา เพราะที่นี่มีประปาภูเขา ค่อนข้างอุดมสมบูรณ์

“แต่สมบูรณ์มากไปจนประสบอุทกภัยกันแทบทุกปี นอกนั้นก็เกี่ยวดองในบางปี” นายกฯ ว่าติดตลก

แม้ในพื้นที่ อบต. แวงจะมีปัญหาประปรายตามประสา เศรษฐกิจชนิด สังคมอ่อนแอ แต่หากถามถึงความสุขของคนในพื้นที่แห่งนี้ นายกฯ ตอบว่า คงเป็นการใช้ชีวิตตามวิถีของตนเอง ถึงจะมีเหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้นบ้างก็ตาม สังเกตได้จากปริมาณการย้ายถิ่นฐานของคนที่นี่มีน้อยมาก บางคนถึงจะไปทำมาหากินในเมืองใหญ่หรือต่างประเทศ แต่สุดท้ายก็ไม่เคยทิ้งถิ่นฐานไปไหน เพราะทุกคนต่างผูกพันกับที่นี่...

สุขภาพดี ตามวิถีชุมชน

Health

การจัดการด้านสุขภาพของตำบลเวียงนั้น ค่อนข้างครอบคลุม
ทีเดียว ด้วยโรงพยาบาลเวียง ซึ่งเป็นโรงพยาบาลประจำอำเภอ
ก็ตั้งอยู่ในพื้นที่ ขณะที่ รพ.สต.กรือซอ ก็นำให้บริการเหลือเกิน
ยังไม่นับรวมกับปัจจัยส่งเสริมด้านการดูแลสุขภาพชุมชนอีก อาทิ
กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลเวียง และชมรมผู้สูงอายุ ซึ่งทำงาน
เป็นเครือข่ายครอบคลุมทั้งอำเภอ นับว่าน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ☺

กองทุนหลักประกันสุขภาพ อบต.เวียง

การจัดการสุขภาพที่ดั้นด้นมิใช่หมายถึงโรงพยาบาลดี หมอเก่ง พยาบาลพร้อมอุปกรณ์ครบเท่านั้น หากแก่นของสุขภาพที่ดีคือการส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้เพื่อให้ประชาชนสามารถรับมือป้องกันความเจ็บป่วย ตลอดจนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพ ความเป็นอยู่ของตัวเอง และครอบครัวอย่างมีประสิทธิภาพ ฉะนั้นกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ หรือที่หลายคนเรียกว่ากองทุน สปสช. จึงมีบทบาทอย่างยิ่งในการเป็นผู้นับสนุนให้เกิดกิจกรรมกระจายไปทั่วทุกหมู่บ้าน

อาซิอิมิง เจ๊ะอุเซ็ง หัวหน้าส่วนสวัสดิการสังคม และเลขานุการกองทุนหลักประกันสุขภาพ อบต.เวียง เล่าว่า ทาง อบต.ได้เข้าร่วมโครงการของ สปสช. ตั้งแต่ปี 2554 เนื่องจากนายเกษ จุฑามณี เล็งเห็นว่าการดูแลสุขภาพเป็นเรื่องสำคัญ ยิ่งเป็นการดูแลสุขภาพโดยตัวประชาชนเอง ยิ่งทำให้เกิดการจัดการด้านสุขภาพ ควบคู่ไปกับการสร้างการมีส่วนร่วมในพื้นที่

ตามแผนการบริหารงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ กำหนดให้มีคณะกรรมการอย่างน้อย

15 คน มาจากหลากหลายภาคส่วน มีนายก อบต. เป็นประธานโดยตำแหน่ง ส่วนรองประธาน 2 คน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในพื้นที่ คนหนึ่งเป็นอิหม่ามประจำมัสยิดหมู่บ้านที่ 5 ซึ่งเป็นคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนราธิวาส ส่วนอีกคนเป็นตัวแทนผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน ส่วนกรรมการที่เหลือมาจากสมาชิกสภา อบต. 2 คน มาจากโรงพยาบาลเวียง 1 คน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกรือฮอ 1 คน ตัวแทน อสม. 3 คน ตัวแทนภาคประชาชน 4 คน เลขานุการอีก 1 คน โดยมีผู้อำนวยการโรงพยาบาลเวียง และสาธารณสุขอำเภอเวียง เป็นที่ปรึกษา

ทว่าในช่วงแรกของการดำเนินงานต้องยอมรับว่าผลงานยังไม่ค่อยเป็นรูปธรรมมากนัก ด้วยมีงบประมาณเหลือค่อนข้างมาก กระทั่งปี 2555 ที่อาซิอิมิงย้ายเข้ามารับตำแหน่งนักพัฒนาชุมชนที่ อบต.เวียง จึงขึ้นอาสาเข้ามารับผิดชอบ ด้วยมีประสบการณ์ในการดูแลกองทุน สปสช. ในพื้นที่อื่นมาก่อน “ตอนเข้ามาเป็นเพียงอนุกรรมการฯ พอได้รับไฟเขียวจากนายเกษ จึงเรียกทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมาประชุม เพื่อตกลงกันให้ชัด

ว่า กรรมการชุดนี้มีหน้าที่อะไรบ้าง โดยให้ช่วยกันประชาสัมพันธ์ภายในพื้นที่ เพื่อต้องการมีส่วนร่วม เกิดโครงการใหม่ขึ้นมา 12 โครงการ ซึ่งมาจากสภาเด็กและเยาวชน มาจาก อสม. มาจากศูนย์พัฒนาครอบครัว มาจากรพ.สต.” อาซือมิ่งเล่า

ทั้งนี้จะมีคณะกรรมการ ซึ่งประกอบไปด้วยปลัด อบต. หัวหน้าส่วนการศึกษา หัวหน้าส่วนสวัสดิการสังคม นักพัฒนาชุมชน คอยประเมินโครงการว่า ทำแล้วได้ประโยชน์อะไร ตัวอย่างเช่น โรงพยาบาลเวียงเสนอโครงการมหาวิทยาลัยสุขภาพ ใช้งบประมาณ 80,000 บาท ดำเนินการ 2 วัน ซึ่งไม่คุ้ม เพราะไม่ใช่กิจกรรมต่อเนื่อง กลับกรองแล้วไม่ผ่าน ต้องกลับไปแก้ไขใหม่ ดัดซ่อมกรรมเพราะดูยิ่งใหญ่เกินไป พร้อมตัดงบประมาณเหลือ 60,000 บาท แต่กระนั้นคณะกรรมการก็ยังไม่นุนัดี กระทั่งแก้เป็นกิจกรรมอบรมการดูแลสุขภาพในวัยผู้สูงอายุแทน ใช้งบประมาณ 40,000 บาท โครงการจึงได้ดำเนินการ

“อีกโครงการหนึ่งมาจากกลุ่มเด็กและเยาวชน ชื่อ ‘นิกะฮัยกา ซินาง่าย’ แปลเป็นไทยหมายถึง ‘แต่งงานยาก แต่มีเพศสัมพันธ์ง่าย’ โดยสิ่งที่น้องๆ จะสื่อ คืออยากให้ผู้ชายอบรมได้รู้ว่า จะมีเพศสัมพันธ์อย่างไรให้ปลอดภัย เพราะรู้อยู่แล้วว่าไม่สามารถห้ามได้ แต่ทว่าโตะอิหม่ามชี้ให้เห็นว่า ชื่อเป็นตาบสองคม จึงเปลี่ยนชื่อโครงการใหม่เป็น ‘เยาวชนวัยใส ใส่ใจสุขภาพ’ นอกจากจะเชิญวิทยากรจากโรงพยาบาลมาให้ความรู้เรื่องการป้องกันโรคและการตั้งครกร์ก่อนวัยแล้ว ยังเชิญคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนราธิวาสด้วย เพื่อให้ความรู้เรื่องการปฏิบัติตัว วางแผนชีวิต” เลขาธิการกองทุนฯ ว่า

อาซือมิ่ง เจริญแข็ง

ปัจจุบันมีโครงการเกิดขึ้นเฉลี่ยปีละ 15 โครงการ โดยทาง สปสช. ใช้งบประมาณอุดหนุนหัวละ 45 บาท ส่วน อบต.สบทบเพิ่มให้อีกร้อยละ 50

สิ่งที่กองทุน สปสช. ให้ความสำคัญที่สุดคือความต่อเนื่องและการต่อยอดของโครงการอย่างโครงการ ‘ผู้สูงอายุสุขภาพดี ห่างไกลโรค’ ดำเนินการต่อเนื่องทุกปี และพอจบโครงการก็ใช้เยาวชนทำหน้าที่เป็น อสม.น้อย คอยตรวจเยี่ยมผู้สูงอายุอยู่เสมอ ทั้งเรื่องการกินยา การกายภาพบำบัด ฯลฯ

จากการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นเป็นตอนทำให้ในปี 2556 กองทุน สปสช. ของ อบต.เวียงได้รับคัดเลือกเป็นศูนย์เรียนรู้กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบล พร้อมส่งตัวแทน 2 คน ไปดูงานต่อยอดกองทุนที่จังหวัดชัยนาท

แผนการในอนาคต เลขาธิการกองทุนฯ กล่าวว่า กำลังจะทำแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ เพื่อป้องกันปัญหาในระบบจัดซื้อ โดยจะดึงทุกภาคส่วนเข้ามาอบรมการเสนอโครงการ เพื่อแจ้งขั้นตอนกระบวนการ พร้อมทั้งแจ้งอุปสรรคต่างๆ ทำเป็นแผนต่อเนื่อง 3 ปี เพื่อสร้างทิศทางการทำงานที่ชัดเจน โดยมีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การสร้างสุขภาพของคนตำบลเวียงให้ดีขึ้นครบทุกด้าน

sw.สต.ร่วมใจ

ภาพแรกที่สัมผัสได้ทันทีเมื่อเอียงกรายเข้าสู่ 'โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกรือซอ' ก็คือพื้นที่ได้รับการจัดเป็นสัดส่วน ทั้งสวนผักปลอดสารพิษ ห้องน้ำคนพิการ ศูนย์สุขภาพแผนไทย หรือแม้แต่ถังขยะ ที่แยกขยะเปียกขยะแห้ง คงไม่ใช่การกล่าวชมเกินจริง หากจะบอกว่า นี่เป็น รพ.สต. ที่จัดการพื้นที่ได้ลงตัวและสวยงามที่สุดเท่าที่เคยเียนมา นับเป็นภาพสะท้อนของความใส่ใจในเรื่องคุณภาพและบริการ จึงไม่ใช่เรื่องแปลกเลยที่ว่าทำไมปี 2557 ชมรมสาธารณสุขแห่งประเทศไทย ถึงตัดสินใจให้ที่นี่เป็น รพ.สต. ดีเด่นอันดับ 2 ระดับจังหวัด

เมื่อก้าวเข้าสู่ตัวอาคาร เหล่าบุคลากรของโรงพยาบาลต่างออกมาพูดคุยอย่างเป็นกันเอง ไม่ว่าจะเป็นสองสาวพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ **นาดีอเราะห์ รายะ** และ **มณีนรีตนา เจ๊ะมะยูโซ๊ะ** หรืออีกสองคนซึ่งเป็นเจ้าพนักงานสาธารณสุขชำนาญการ **ไอยชะห์ พรหมปลัด** และ **อานีชะห์ คาโอ๊ะ**

“รพ.สต.ของเราดูแลพื้นที่หมู่ที่ 3 กับหมู่ที่ 4 จุดเด่นของที่นี่คือความร่วมมือร่วมใจของทุกภาคีเครือข่ายในพื้นที่ โดยยึดหลักเอาใจเขามาใส่ใจเรา และให้บริการอย่างเต็มที่” นาดีอเราะห์เปิดฉากสนทนา

บุคลากรของที่นี่ไม่ได้ทำงานเชิงรับอย่างเดียว หลายครั้งที่พวกเขาต้องพบเจอกับเหตุการณ์ที่ยากลำบากและท้าทายความสามารถ แต่ก็อาศัยความร่วมมือจากทุกส่วนจึงสามารถผ่านมาได้ ตัวอย่างเช่น ครั้งหนึ่งมี

คนมาแจ้งว่ามีผู้ป่วยสุขภาพจิตถูกกักขังและถูกล่ามโซ่ไว้ เจ้าหน้าที่ก็ไม่นิ่งนอนใจ รีบลงไปเยี่ยมพร้อมกับทาง อบต.แวง โรงพยาบาลแวง และ อสม.ทันที เมื่อรู้ปัญหา รพ.สต. จึงประสานกับแพทย์จากโรงพยาบาลแวงให้ลงมาเยี่ยมผู้ป่วยเป็นประจำทุกเดือน ค่อยๆ รักษา ค่อยๆ บำบัดอยู่เป็นปี จนสุดท้ายผู้ป่วยดีขึ้น สามารถดูแลตัวเองได้

ความสำเร็จเหล่านี้ ปฏิเสธไม่ได้ว่าส่วนสำคัญเป็นเพราะความใกล้ชิดระหว่างโรงพยาบาลกับคนไข้ เพราะถึงที่นี่จะเปิดทำการวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 8.30-16.30 น. แต่เจ้าหน้าที่ทุกคนเตรียมความพร้อมที่จะทำงานตลอดเวลา โดยไม่จำกัดว่าผู้รับบริการจะมาจากพื้นที่ไหน อย่างคนตำบลสุคริรินก็มาที่ รพ.สต.กรือซอ

“เรามีแผนการทำงานที่ชัดเจน วันจันทร์ เป็นคลินิกทั่วไป วันอังคารเป็นคลินิกฝากครรภ์ วันพุธเป็นคลินิก EPI หรือสร้างภูมิคุ้มกันโรค ในเด็กตั้งแต่เกิดถึง 12 ปี ส่วนวันพฤหัสบดี เป็นคลินิกวางแผนครอบครัวและมีแผนเยี่ยมบ้านในผู้ป่วยพฤหัสบดีและวันศุกร์ โดยจะมีการทำแผนที่ในวันนั้นจะไปเยี่ยมคนพิการ ผู้สูงอายุ หรือแม่หลังคลอด หรือผู้ป่วยเบาหวาน ความดัน หรือเด็กน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ จัดเป็นตารางเยี่ยมไว้ โดยจะออกเยี่ยมทุกคน” โอยชะห์กล่าวบ้าง

เครื่องมือสำคัญที่ รพ.สต. หยิบขึ้นมาใช้เพื่อสร้างเครือข่ายก็คือ อสม. ซึ่งมีอยู่ 41 คน และบังเอิญว่าในจำนวนนี้มีสมาชิก อบต. 2 คน มีผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3 มีภรรยาผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4 รวมอยู่ด้วย ฉะนั้นการประสานงาน หรือการประชาสัมพันธ์จึงค่อนข้างง่าย

ไม่ใช่เพียงกิจกรรมเท่านั้นที่เด่น ในเรื่องของนวัตกรรมที่ รพ.สต.บ้านกรือซอ ทำขึ้นก็ไม่ใช่สองรองใคร โดยมีหมอนรองก้นสำหรับตรวจมะเร็งปากมดลูก เพื่อให้ อสม. หรือเจ้าหน้าที่ไปตรวจได้ถึงบ้าน เพราะบางคนก็ไม่กล้ามาตรวจที่โรงพยาบาล แล้วก็มีการรณรงค์กราฟชีวิตสำหรับผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง ซึ่งนวัตกรรมนี้ได้อันดับที่ 3 จากการประกวดนวัตกรรมระดับจังหวัด เมื่อปี 2557

ด้วยความที่เป็นสังคมอิสลาม ที่นี้จึงได้มีคลินิกฮัจญ์ เพื่อตรวจสอบสุขภาพคนที่กำลังจะไปแสวงบุญที่ประเทศซาอุดีอาระเบีย อย่างน้อย 3 ครั้งก่อนไป และหลังไปอีก 1 ครั้ง เพื่อป้องกันโรคและแนะนำเรื่องการดูแลสุขภาพ

“คนที่จะไปฮัจญ์ต้องไปลงทะเบียนก่อนแล้วทางจังหวัดจะแจ้งมาว่าปีนี้ใครบ้างสามารถเดินทางไปทำฮัจญ์ได้ ซึ่งคนที่จะไปต้องฉีดวัคซีนไข้กาฬหลังแอ่น ไข้หวัดใหญ่ที่โรงพยาบาลแวง ส่วนผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยงมาก เช่น มีโรคประจำตัวอย่างโรคหัวใจ หอบ ทาง รพ.สต. จะนัดส่งต่อให้โรงพยาบาลดูแล ถ้าเสี่ยงธรรมดาก็มีโรคเบาหวานที่ไม่ถึงขั้นควบคุมน้ำตาลไม่ได้ ก็จะมีนัดเดือนละครั้ง หลังจากนั้นก็ต้องผ่านการอบรมให้ความรู้เตรียมความพร้อม มีการจัดยาและดูแลตัวเองด้วย” นาทือเราะห์กล่าวทิ้งท้าย

ชมรมผู้สูงอายุ โรงพยาบาลเวียง

อัจฉรา บุญรอด

ถึงจะเป็นชมรมที่มีแต่ผู้เฒ่าผู้แก่ แต่ถ้าไปดูการขับเคลื่อนของพวกเขาแล้ว บอกได้คำเดียวเลยว่า วัยรุ่นยังอายุ เพราะนับตั้งแต่ชมรมผู้สูงอายุ โรงพยาบาลเวียง ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2543 ก็มีกิจกรรมมากมาย ซึ่งแต่ละคนแข็งขันสร้างสรรคี่สิ่งดีๆ สู่สังคมเวียง

อัจฉรา บุญรอด พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลเวียง เล่าว่า ชมรมนี้เกิดขึ้นจากการรวมตัวของข้าราชการเกษียณโดยประธานคนแรกชื่อ **พยัคฆ์ ขยันสำรวจ** ทว่าช่วงแรกทีเริ่ม สมาชิกยังน้อยอยู่ จึงมีการประชาสัมพันธ์ให้คนรอบนอกได้รู้ว่ามีชมรมนี้อาศัยสมาชิกไปพูดปากต่อปาก จึงเริ่มมีสมาชิกเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

“วัตถุประสงค์หลักของเราคือต้องการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ พอเขามารวมกลุ่มกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน ออกกำลังกายบ้าง พูดคุยกันบ้าง ทำให้สุขภาพกายดี สุขภาพใจดีตาม” อัจฉราว่า

ปัจจุบันชมรมผู้สูงอายุมีสมาชิกจำนวน 132 คน จากผู้สูงอายุทั้งหมด 3,000 กว่าคน ในอำเภอเวียง โดยสมาชิกต้องเสียค่าสมัคร 20

บาท ค่าบำรุงชมรมรายปีอีก 20 บาท โดยค่าบำรุงนี้จะใช้เป็นค่าอาหารว่าง อาหารกลางวัน ยามที่มีกิจกรรม ส่วนสาเหตุที่มีสมาชิกค่อนข้างน้อย เพราะในแต่ละตำบลต่างก็จะมีชมรมผู้สูงอายุของตัวเองอยู่แล้ว โดยมาจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 11 ชมรม รวมกับชมรมที่โรงพยาบาลเวียงแห่งนี้เป็น 12 ชมรม ซึ่งที่นี่เปรียบเสมือนศูนย์กลางของชมรมต่างๆ

คนที่มาเป็นสมาชิกที่นี้จึงประกอบไปด้วย 2 ส่วนหลักๆ คือ คนที่อยู่ตำบลเวียงเอง ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่บริการของโรงพยาบาลเวียง กับแกนนำผู้สูงอายุในพื้นที่ต่างๆ นอกตำบลเวียง ซึ่งเปรียบเสมือนตัวแทนของชมรมผู้สูงอายุอื่นๆ โดยมีการคัดเลือกแกนนำที่เป็นทางการจำนวน 15 คน เพื่อช่วยขับเคลื่อนประเด็นเรื่องสุขภาพภายในพื้นที่อำเภอเวียง

“ผู้สูงอายุ 15 คนนี้ก็จะมีแยกไปแต่ละตำบล เช่น แกนนำด้านทันตกรรม พอเขาผ่านการอบรมก็จะไปสอนแกนนำของชมรมอื่นๆ อีกที” อัจฉรายายความ

ชมรมผู้สูงอายุจะมีการประชุมกัน 2 เดือน

ต่อครั้ง หรือบางทีเดือนละครั้ง กรณีมีกิจกรรม
เร่งด่วน โดยทางโรงพยาบาลเปิดกว้างให้
ผู้สูงอายุเสนอกิจกรรม เช่น อยากให้มีการ
คัดกรองสุขภาพเบื้องต้น คัดกรองเบาหวาน
ความดัน ตรวจสุขภาพช่องปาก ตรวจวัด
สายตา สีดวงศ์ขึ้นใช้หวัดใหญ่ ได้ทั้งนั้น ทาง
โรงพยาบาลจะมอบหมายผู้รับผิดชอบ อาทิ แพทย์
พยาบาล นักกายภาพบำบัด แพทย์แผนไทย
โดยพิจารณาความสอดคล้องของบทบาทของ
เจ้าหน้าที่ให้สอดคล้องกับกิจกรรม

นิมะ นิเลาะ ประธานชมรมผู้สูงอายุ และ
หะมะ หัฎฐะเสรี เลขาธิการชมรมผู้สูงอายุ
ขยายความต่อว่า ข้อดีการทำงานร่วมกับ
โรงพยาบาลคือทำให้สามารถขับเคลื่อนงานได้
ค่อนข้างสะดวก และตรงกับความต้องการของ
ผู้สูงอายุ โดยเฉพาะกิจกรรมสาธารณสุขประโยชน์
เช่น การออกกำลังกายตามความสนใจของ
แต่ละคน การผลิตสื่อนวัตกรรมสำหรับเด็ก มี
การเยี่ยมผู้ป่วยสูงอายุที่ติดเตียง โดยร่วมกับ
คณะของโรงพยาบาลทุกวันพฤหัสบดี

ที่สำคัญภายในชมรมผู้สูงอายุยังมีกองทุน
สวัสดิการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุอำเภอแวง

โดยไม่ได้บังคับว่าสมาชิกชมรมทุกคนต้องเป็น
สมาชิกกองทุนฯ แต่ถ้าเป็น ก็มีสวัสดิการพิเศษ
มอบให้ ปัจจุบันมีสมาชิก 60 คน มีเงิน
หมุนเวียนอยู่ 30,000 บาท โดยกองทุนนี้
บริหารด้วยคณะกรรมการ ภารกิจหลักๆ คือ
ส่งเสริมการอมวันละบาท สมาชิกแบ่งเป็น 2
กลุ่ม คือสมาชิกสมทบอายุไม่ต่ำกว่า 55 ปี และ
สมาชิกสามัญอายุไม่ต่ำกว่า 60 ปี ผู้สมัครต้อง
ไม่ป่วยเป็นโรคร้ายโรค ทั่วช่วง เรื้อน พิษสุรา
เรื้อรัง หรือติดยาเสพติด โดยเก็บเงินเป็นราย
เดือน เดือนละ 30 บาท

กองทุนฯ มีสวัสดิการครอบคลุมทั้งเจ็บป่วย
และเสียชีวิต โดยหากเข้านอนโรงพยาบาล
กองทุนฯ ให้คืนละ 100 บาท ไม่เกิน 3 คืน
หากเสียชีวิตมอบเงินช่วยเหลือครอบครัว
3,000 บาท ทั้งคืนเงินสะสมให้ด้วย โดยหาก
สะสมไม่ถึง 5,000 บาท คืนร้อยละ 30 สะสม
5,000 บาทขึ้นไป คืนร้อยละ 40

“พวกคุณลุงคุณป้าที่เข้ามาเป็นภาคีที่มีความ
ความเข้มแข็ง มีส่วนร่วมกันดี เสียดยาวว่า
ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยังต้องทำงาน ไม่มีเวลา ไม่มี
ทุนมาเข้าร่วม” อัจฉราทั้งท้าย...

การศึกษา
'วิชาชีวิต'
Education

จุดเด่นในการพัฒนาของ อบต.แวงวิ้ง คือการสร้างการมีส่วนร่วมในหมู่เด็กและเยาวชน โดยมีกิจกรรมเกิดขึ้นหลากหลาย นับเป็นแนวทางที่สดใส และต่อยอดไปสู่ความยั่งยืน นอกจากนี้ต้องไม่ลืมว่า ในเขต อบต.แวงวิ้ง มีสถานศึกษาด้วยกันถึง 7 แห่ง แบ่งเป็นสถานศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา 4 แห่ง และระดับชั้นมัธยมศึกษา 3 แห่ง ทำให้ที่นี่นับเป็นศูนย์กลางด้านศึกษา และเมื่อมีการแข่งขันก็ยิ่งทำให้คุณภาพของโรงเรียน ตลอดจนคุณภาพของเด็กดีขึ้นไปโดยปริยาย ☺

‘दारुลอิควาน’ เยาวชนสร้างสุขกำลัง 3

แม้จะเข้าสู่วัยผู้ใหญ่เต็มตัวแล้ว แต่ **สเทพ มูซอ** และ **ซอฟูวัน สะมะแอ** ก็ยังคงรับหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของน้องๆ ในพื้นที่ตำบลเวียงเรียมมา ด้วยกิจกรรมที่ทำต่อเนื่องมานั้นคือความภาคภูมิใจของพวกเขา ในฐานะของมือเล็กๆ ที่ช่วยรังสรรค์สิ่งดีๆ ให้เกิดแก่บ้านเกิด

ย้อนกลับไปเมื่อราวๆ ปี 2547 ผู้นำเยาวชนแห่งหมู่ที่ 4 บ้านกรือซอ **บาฮารุดิง ลอแม** (ปัจจุบันเป็นอิหม่ามประจำมัสยิดบ้านกรือซอ) ได้รวบรวมเยาวชนคนรุ่นใหม่ ประมาณ 4-5 คน เข้ามาทำงานจิตอาสาในพื้นที่ ในชื่อกลุ่ม ‘दारुลอิควาน’ โดยคำว่า ‘อิควาน’ นี้มีความหมายว่า ‘เพื่อน’

กิจกรรมแรกๆ ที่ทำกันคือการสอนตาดิการสอนการอ่านพระคัมภีร์อัลกุรอาน บ้างก็รวมตัวกันเพื่อช่วยเหลือชาวบ้านที่กำลังเดือดร้อนก่อนจะพัฒนามาเป็นกำลังสำคัญของ อบต. ใน การขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ เช่น การรณรงค์เรื่องยาเสพติด การจัดงานประเพณี ทำงานจนเป็นที่รู้จัก และได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งที่สุดกลุ่มหนึ่งในพื้นที่ตำบลเวียง

ปัจจุบันกลุ่มเยาวชน ‘दारุลอิควาน’ ใช้ชื่ออย่างเป็นทางการว่า ‘เยาวชนสร้างสุขกำลัง 3’ หลังจากที่ได้ร่วมงานกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ตั้งแต่ปี 2555 โดยยึดหลัก ส. คือสนุก สร้างจิตอาสา และสร้างสรรค์สังคม โดยมีสมาชิกขับเคลื่อนร่วมร้อยชีวิต อายุเฉลี่ยกันตั้งแต่วัย 11-25 ปี

พร้อมกันนั้น ยังมีการต่อยอดเป็นกลุ่มกิจกรรมต่างๆ อีกมากมาย เช่น กลุ่มกีรออาตี ฟุตบอล กลุ่มกุ่มปิงอนาซิด และกลุ่มเยาวชนรักต้นน้ำ โดยกลุ่มหลังนี้เป็นกลุ่มที่เปิดโอกาสให้เยาวชนร่วมกันช่วยดูแลป่าต้นน้ำที่หมู่ที่ 4 ซึ่งเป็นแหล่งน้ำสำคัญในการดำรงชีวิตของชาวบ้าน เพราะไหลผ่านทั้งหมู่ที่ 2, 3, 4 และ 6 โดยเยาวชนจะจัดเวร เพื่อช่วยกันเก็บสาหร่าย เดือนละ 1-2 ครั้ง เก็บขยะ และกางผ้าบริเวณใกล้เคียง

นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมสอนอาชีพ เช่น สอนตัดผม ซึ่งได้งบประมาณจากกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ โดยช่วงแรกมีครูมาสอน พอสอนจนเป็น ก็จะใช้การถ่ายทอดแบบพี่สอนน้อง โดยสอนต่อจากชั่วโมงเรียนตาติกา

“เรามีการประชุมร่วมกับ อบต. ทุกเดือน โดยกิจกรรมของเราไม่ได้เน้นในเรื่องวิชาการอย่างเดียว แต่เน้นการมีส่วนร่วม เช่น เรามีค่ายปีละ 2-3 ครั้ง มีการจัดซื้อกิจกรรม เดินพาเหรด ขณะเดียวกันเราพยายามส่งเสริมเรื่องเพื่อนช่วยเพื่อน คือเพื่อนช่วยกันดักเดือนอย่างคนไหนสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ เราก็บอกให้เขาเกรงใจสถานที่ รวมถึงสอดส่องดูแล ช่วยให้ปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะยาเสพติดในพื้นที่เบาลง” สุเทพในฐานะเยาวชนอาวุโส กล่าว

ไม่เพียงเท่านั้น ความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายนอกพื้นที่ก็เป็นอีกสิ่งที่แกนนำเยาวชนให้ความสำคัญ เช่น ร่วมมือกับ สสส. สำนักสร้างสรรค์โอกาสและนวัตกรรม หรือสำนัก 6 สร้างสื่อที่

น่าสนใจ ทั้งเอกสาร แผ่นพับ สปอตโฆษณา เพื่อรณรงค์ให้วัยรุ่น ลด ละ เลิก สูบบุหรี่ตามโรงเรียนในพื้นที่ สัปดาห์ละโรงเรียน โรงเรียนละหนึ่งวัน ทั้งยังทำโครงการกับ สปสข. จัดค่ายเยาวชนสร้างสรรค์สังคมพันภัยยาเสพติด โดยมีฐานเรียนรู้ต่างๆ ประมาณ 6-7 ฐาน แต่ละฐานจะมีวิทยากรมาให้ความรู้ และยังมีค่ายเยาวชนวัยใสใจใสสุขภาพที่เป็นกิจกรรมต่อเนื่องด้วย

นอกจากนี้ทางพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนราธิวาส ก็เข้ามาทำโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้วยการสอนเด็กอายุ 9-12 ปี ต่อเนื่อง 6 สัปดาห์ โดยสัปดาห์แรก สอนเรื่องความรับผิดชอบในบ้านก่อน เช่น การพับผ้า ล้างจาน ล้างห้องน้ำ สัปดาห์ที่ 2 สอนเรื่องคุณธรรมจริยธรรม สัปดาห์ที่ 3 สอนเรื่องการทำอาหาร สัปดาห์ที่ 4 สอนทักษะภาษาอังกฤษ และมีกิจกรรมเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ สัปดาห์ที่ 5 จะเน้นกิจกรรมปั้นดินน้ำมัน ศิลปะ และสัปดาห์สุดท้าย เป็นความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด โดยกลุ่มเยาวชนสร้างสุขกำลัง 3 จะคอยทำหน้าที่เป็นตัวกลาง เชื่อมประสานให้กิจกรรมราบรื่น

หากถามว่าอะไรคือจุดเด่นของเยาวชนกลุ่มนี้ ส่วนหนึ่งคงเป็นเพราะกิจกรรมทั้งหมดล้วนเป็นงานจิตอาสา ไม่มีเรื่องเงินเรื่องทองมาเกี่ยวข้อง เกิดขึ้นด้วยเจตนารมณ์ที่ดีทั้งสิ้น แต่สิ่งที่เหนือไปกว่านั้น คือการทำงานของเด็กยังไปกระตุ้นให้ผู้ใหญ่ลุกขึ้นมาร่วมส่งเสริมการทำงานของเด็กและเยาวชน เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ดีต่อไป...

โรงเรียนตาดีกามัสยิดกุวา

ถึงโรงเรียนตาดีกาหรือโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามจะมีอยู่ในมัสยิดเกือบทุกแห่งในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่สำหรับ ‘มัสยิดมูบารอ อตุลญีฮาด’ หรือที่ใครหลายคนเรียกติดปากว่า ‘มัสยิดกุวา’ มัสยิดประจำหมู่ที่ 5 ก็มีเรื่องราวให้ชวนติดตามค้นหา ด้วยที่มีระบบการบริหารงานที่น่าสนใจไม่น้อยทีเดียว

สลิม ตาละ อิหม่ามประจำมัสยิด

เล่าให้ฟังว่า โรงเรียนตาดีกาที่นี่ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2516 จากแนวคิดของโต๊ะอิหม่ามคนที่ 3 **หัยยะโกะ สลิม** เริ่มแรกใช้พื้นที่ภายในมัสยิดเป็นที่สอน จนกระทั่งปี 2519 จึงระดมทุนจากชาวบ้านมาสร้างอาคารเรียน ส่วนอุปกรณ์การเรียนก็ขอรับบริจาคจากพ่อแม่ของนักเรียน และใช้ครูจิตอาสา แต่เปิดได้ไม่นานต้องหยุดไป เพราะขาดคนสอน

สลิม ดาเลาะ

พอปี 2521 จึงปรับระบบและวิธีการดำเนินงานใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้คนในพื้นที่มากที่สุด โดยเป้าหมายสำคัญก็เพื่อเป็นศูนย์ฝึกทักษะชีวิตแก่เด็กมุสลิมทุกคนก่อนที่จะบรรลุนิติภาวะ ซึ่งตามธรรมเนียมของศาสนาอิสลาม เด็กผู้ชายจะบรรลุนิติภาวะเมื่ออายุครบ 15 ปี ส่วนเด็กผู้หญิงอายุครบ 9 ปี

“สิ่งที่เราสอนคือหลักการอ่าน การเขียน หลักการปฏิบัติทางศาสนา การละหมาด หลักศรัทธา แต่ปัจจุบันเราใช้หลักสูตรของ สช. (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน) ตั้งแต่ปี 2542 ซึ่งการมีหลักสูตรกับไม่มีหลักสูตรนี้เป้าหมายแตกต่างกันมากเลย อย่างสมัยที่ไม่มีหลักสูตร เป็นการฝึกทักษะล้วนๆ ไม่มีการสอบ แต่ปัจจุบันเขาอยากต่อยอดเพื่อไม่ต้องไปเรียนซ้ำหลายรอบ เพราะแต่เดิมพอเด็กจบ ป.6 โรงเรียนทั่วไปแล้ว ส่วนหนึ่งจะเข้าโรงเรียนสอนศาสนา ก็ต้องมาเรียนเพิ่มเติม แต่ทุกวันนี้เรียนต่อ ม.1 ได้เลย เพราะมีใบประกาศนียบัตรรับรองให้” สลิมเล่า

พร้อมกันนี้ ทางโรงเรียนดาดีกายังพยายามทำงานเชื่อมโยงกับชาวบ้าน ด้วยการขอร้องให้กลุ่มแม่บ้านมาช่วยทำอาหารเลี้ยงเด็กดาดีกาทุกสัปดาห์ ทั้งมีจัดกิจกรรมเข้าค่ายฤดูร้อนโดย อบต. เข้ามาสนับสนุนในเรื่องของอาหารกลางวัน

ปัจจุบันโรงเรียนตาดีกาที่นี่ เปิดสอนทุกวันเสาร์-อาทิตย์ วันละ 8 ชั่วโมง โดยมีครู 7 คน นักเรียน 121 คน ส่วนใหญ่มาจากหมู่ที่ 5 บ้านกัว และหมู่ที่ 6 บ้านบาลูกา มีปิดภาคช่วงเดือนรอมฎอน โดยครูที่นี่จะได้รับเงินเดือนจากสำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน โดยตรง ในฐานะที่เป็นผู้ดูแล พร้อมกันนั้น ครูแต่ละคนจะต้องเข้าอบรมหลักสูตรการเรียน ทั้งการวางระบบ การวางแผนการสอน ภายใต้อ 8 กลุ่มสาระวิชา คือ ศาสนบัญญัติ ศาสนประวัติ อัลกุรอาน จริยธรรม ภาษาอาหรับ ภาษามลายูและรูมี วจนะอิสลาม และหลักศรัทธา นอกจากนี้ทางโต๊ะอิหม่ามยังพยายามสร้างมาตรฐาน ด้วยการทำระบบสวัสดิการแก่ครูนักเรียน รวมไปถึงชาวบ้านในพื้นที่ผ่านกองทุนที่เกิดขึ้นจากเงินเดือนของครู

“จุดเด่นของโรงเรียนเรา คือวิธีจ่ายเงินเดือนครู ปกติ สช. ให้มาเดือนละ 3,000 บาท แต่มติของเราคือจ่ายครูวันละ 300 บาท ส่วนที่เหลือมารวมไว้ที่กองกลาง ตั้งเป็นกองทุนสวัสดิการครูผู้สอนตาดีกาและนักเรียน สามารถยืมไปใช้เวลาค่าเป็น หรือไม่ก็เป็นค่าใช้จ่ายเวลาประชุมหรืออบรมนอกเวลาทำงาน ซึ่งถ้าเป็นในพื้นที่จ่ายให้ 100 บาท นอกพื้นที่ 200 บาท นอกจากนี้ เรายังช่วยรับจ้างองสวนยางของชาวบ้าน ซึ่งคณะกรรมการจะเป็นผู้จัดการ ชาวบ้านจะให้หนี้โดยการแบ่งยางที่กรี๊ดได้ครึ่งหนึ่ง สัญญาจะมีระยะเวลาประมาณ 2 ปี บางที่ให้จำนวนแล้วอาจมีกำไรบ้าง ขาดทุนบ้างไม่เป็นไร เพราะเราใช้ความเชื่อใจเป็นหลัก โดยปัจจุบันกองทุนฯ มีเงินอยู่ประมาณ 70,000 กว่าบาท” โต๊ะอิหม่ามสรุป...

ศูนย์เด็กมุสลิมวาตอนียะห์

ตอนที่เราไปถึง เป็นเวลาที่เด็กเข้านอน หลังจากทำกิจกรรมกันมามากมายในช่วงเช้า บางคนหลับปุ๋ยกันไปแล้ว บางคนตื่นอยู่ และเมื่อเห็นคนแปลกหน้าอย่างเรา ก็พลันร้องไห้ขึ้นมาเสียอย่างนั้น

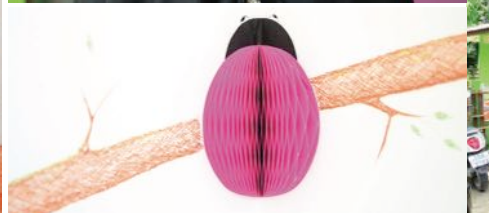
“เด็กไม่คุ้นกับคนแปลกหน้า เขากลัว”
อันนาตุลียา หะยีเจ๊ะแฉ หั้วหน้าศูนย์ฯ คนปัจจุบันพูดขึ้น

อันนาตุลียา หะยีเจ๊ะแฉ

มูร์นี หะมี

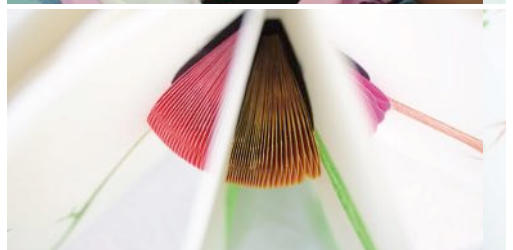

อันนาตุลียา และ มูรณี หะมิ อดีตหัวหน้าศูนย์เด็กมุสลิมวาคอนีเยะห์ ร่วมกันฉายภาพที่ไปที่ไปว่า สมัยก่อนที่ยังไม่มีศูนย์เด็กเล็ก การดูแลเด็กเป็นเรื่องลำบากมาก เพราะพ่อแม่ส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีเงิน เวลาจะไปทำงานก็ก็ต้องฝากลูกกับคนนั้นคนนี่ บางทีก็ต้องไปฝากโรงเรียนตาติกาบ้าง มาภายหลังผู้นำชุมชนคือ **นิมาโซ นียอ** ซึ่งปัจจุบันเป็นประธานศูนย์ฯ ด้วย จึงเกิดความคิดขึ้นมาว่า น่าจะแบ่งพื้นที่ส่วนหนึ่งของมัสยิดวาคอนีเยะห์ ซึ่งเป็นมัสยิดอีกแห่งหนึ่งในหมู่ที่ 3 เพื่อเป็นศูนย์เลี้ยงเด็กเล็ก

สถานที่รับเลี้ยงเด็กเกิดเป็นรูปร่างในวันที่ 5 ตุลาคม 2540 โดยอาศัยอาคารของโรงเรียนตาติกาส่วนหนึ่ง และพอวันที่ 23 มีนาคม 2541 จึงจดทะเบียนจัดตั้งเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประจำมัสยิดในสังกัดกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ ต่อมาในปี 2544 ก็ได้รับสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนเพื่อสังคม ผ่านทางธนาคารออมสิน เรียกว่า SIF จำนวน 495,000 บาท เพื่อสร้างอาคารถาวร โดยใช้พื้นที่ 1 ไร่ ระหว่างมัสยิดกับโรงเรียนตาติกาในการก่อสร้าง โดยอาคารนี้ประกอบไปด้วยห้องรับแขก ห้องเรียน ห้องรับประทานอาหาร ห้องน้ำ และห้องครัวแยกเป็นสัดส่วน

ปัจจุบันศูนย์เด็กแห่งนี้ถ่ายโอนมาอยู่ภายใต้สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงบริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการส่วนใหญ่มาจากมัสยิดเป็นหลัก โดยในแต่ละปีจะมีเด็กที่เข้ามาเรียนที่นี่ประมาณ 80 คน มาจากหมู่ที่ 3 บ้านเจ๊ะเหม กับหมู่ที่ 4 บ้านกรือซอ แต่ก็มีบางส่วนที่มาจากหมู่ที่ 5 บ้านภูวา ส่วนครูที่เลี้ยงมืออยู่ 3 คน แต่ละคนรับผิดชอบ 1 ห้อง โดยห้องเรียนแบ่งตามเกณฑ์อายุ คือ 2-3 ขวบ 1 ห้อง และ 3-4 ขวบอีก 2 ห้อง

วิธีการดูแลไม่แตกต่างกันมาก ส่วนใหญ่เน้นให้เด็กช่วยเหลือตัวเองได้ เด็กที่มาใหม่ต้องเน้นเรื่องการปรับตัวมากเป็นพิเศษ โดยกิจกรรมจะมุ่งเน้นการพัฒนาเด็ก 4 ด้าน ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และปัญญา ผ่าน 4 สารการเรียนรู้ คือเรื่องราวที่เกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวที่เกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก โดยมี 6 กิจกรรมส่งเสริมทักษะ คือ กิจกรรมเสรี กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง และเกมการศึกษา นอกจากนี้ครูที่เลี้ยงยังพัฒนาสื่อการสอนใหม่ๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือภาพแบบป๊อปอัพ เพื่อกระตุ้นให้เด็กมีพัฒนาการมากที่สุดด้วย

ศูนย์เด็กเล็กแห่งนี้มีโครงการหนึ่งที่โดดเด่นคือเรื่องทันตกรรมเด็ก มูรณีบอกว่า ที่นี้ดูแลเรื่องฟันเด็กมากเป็นพิเศษ เพราะเด็กที่นี่มีปัญหาฟันผุมากถึงร้อยละ 89 และพอปวดฟันก็จะร้องไห้ตลอด ด้วยเหตุนี้ศูนย์เด็ก ผู้ปกครองหมู่บ้าน ชุมชน มัสยิด รวมไปถึงภาคส่วนต่างๆ จึงร่วมกันพูดคุยถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาแบบองค์รวม ตั้งแต่การสอนวิธีดูแลฟันตามหลักศาสนาอิสลาม ขณะที่โรงพยาบาลแวกก็เข้ามาตรวจสอบสุขภาพฟันเป็นประจำทุกปี พร้อมกับช่วยเผยแพร่ความรู้แก่ผู้ปกครองเพื่อช่วยดูแลลูกหลาน ด้วยความเอาใจใส่ จึงได้รับรางวัลอันดับที่ 3 ระดับจังหวัดในการดำเนินงานทันตสาธารณสุขประจำปี 2547

แม้จะอยู่ในสังกัด อบต. แล้ว แต่มัสยิดยังช่วยดูแลในหลายเรื่อง รวมไปถึงจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา เช่น สอนทำดูอาให้แก่เด็ก สอนวิธีละหมาดขั้นพื้นฐาน กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ ทั้งรอมฎอน วันเมาริด วันฮารีรายอ ขณะที่ อบต. ก็จะช่วยในเรื่องค่าอาหารกลางวันนม วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ...

สองระบบแบบเข้ม เวียงสุวรรณวิทยาคม

นิรัตน์ นราฤทธิพันธ์

แม้จะขึ้นชื่อว่าเป็นโรงเรียนมัธยมประจำอำเภอ แต่ครั้งหนึ่งความนิยมในโรงเรียนเวียงสุวรรณวิทยาคมลดลง จนเป็นรองโรงเรียนเอกชนในพื้นที่ ปัจจัยสำคัญเลยเพราะโรงเรียนแห่งนี้ไม่ได้เน้นสอนเรื่องศาสนา อิสลามเท่าใดนัก จึงเป็นเหตุผลให้โรงเรียนแห่งนี้ต้องปฏิรูปเป็นการใหญ่

นิรัตน์ นราฤทธิพันธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงสุวรรณวิทยาคม เล่าว่าในปี 2546 โรงเรียนเข้าสู่การเป็นโรงเรียน 2 ระบบ ซึ่งถือเป็นนวัตกรรมอย่างหนึ่งที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สร้างขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของคนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ต้องการเรียนเรื่องศาสนาควบคู่ไปกับวิชาสามัญ ซึ่งเป็นลักษณะเดียวกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา

“โรงเรียนของรัฐใน 3 จังหวัดภาคใต้ มีจำนวนผู้เรียนลดลงเกือบทุกโรงเรียน ยกเว้นโรงเรียนประจำจังหวัด อย่างที่นี้เหลือเด็ก 300 คน จากเดิม 800 คน ภายใน 2-3 ปี เพราะโรงเรียนเอกชนเริ่มได้รับความนิยม โดยเฉพาะเมื่อเขาพัฒนาหลักสูตรของสามัญ ให้ดี ซึ่งตอบรับกับความต้องการของผู้ปกครอง ที่เชื่อว่าเมื่อลูกมีศาสนาอยู่ในใจ จะส่งผลต่อวิชาเรียนสายสามัญ เพราะวิทยาศาสตร์เป็นการหล่อหลอมวิถีคิด มีศาสนาก็สามารถเรียนวิชาอะไรก็ได้ สพฐ.จึงต้องปรับตัว จึงถามมายังโรงเรียนสายสามัญว่า โรงเรียนไหนพร้อมจะเปิดสอนหลักสูตรอิสลามแบบเข้ม ซึ่งที่นี้เริ่มนำร่องเป็นที่แรกในพื้นที่” ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงสุวรรณวิทยาคมเล่า

โดยหลักสูตรของศาสนาที่มาเพิ่มเติมนั้น ประกอบไปด้วย 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ กับ 1 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และยังมีรางวัลผล ประเมินผล และการประเมินระดับชาติที่เรียกว่า I-Net

การเรียนแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ อิสลามศึกษาตอนต้น (อิติตาอียะฮฺ) เทียบได้ กับชั้น ป.1-6 อิสลามศึกษาตอนกลาง (มุตะวัชชีเฎาะฮฺ) เทียบได้กับ ม.1-3 และ อิสลามศึกษาตอนปลาย (ซานาเวียหฺ) เทียบ ได้กับ ม.4-6 ซึ่งบางคนเคยผ่านระดับต้นมา

แล้วในชั้นประถมศึกษา บางคนยังไม่เคย เพราะฉะนั้นโรงเรียนต้องจัดสอบวัดความรู้ สำหรับเด็กที่ยังไม่มีใบประกาศนียบัตรจาก โรงเรียนตาติกา เพราะฉะนั้นเด็กคนหนึ่งอาจจะ เรียนสายสามัญคนละชั้นกับสายศาสนา เช่น สายสามัญอยู่ ม.1 แต่ต้องเรียนศาสนาระดับ ป.1 ทาง สพฐ.ส่งครูมาให้ทั้งหมด 13 คน แต่ทางผู้อำนวยการได้พิจารณาเห็นว่าไม่ เพียงพอ เลยทำการเปิดรับข้าราชการที่จบสาย สังคมศึกษามาสอนศาสนา 3 คน และจ้างเหมา เป็นลูกจ้างประจำอีก 5 คน รวมทั้งสิ้นมี 21 คน

โดยมีชั่วโมงเรียนหลักสูตรอิสลาม 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ คาบละ 45 นาที ที่โรงเรียนเวียงสุวรรณฯ จึงออกแบบการสอนเป็นช่วงเช้าเรียนสายสามัญอย่างเดียว 5 คาบ ตั้งแต่ 8.00-12.30 น. เพื่อให้สอดคล้องกับเวลาละหมาด ส่วนช่วงบ่ายเรียนศาสนาอย่างเดียว 3 คาบ ตั้งแต่ 13.30-16.00 นาฬิกา ยกเว้นวันศุกร์ที่ไม่มีเรียนศาสนา โดยมีห้องเรียนสามัญ 25 ห้อง และห้องเรียนศาสนา 20 ห้อง

“หลังจากเปลี่ยนระบบ เด็กเข้ามาเรียนเพิ่มขึ้นต่อเนื่องทุกปี ปีละ 100 คน อย่างปี 2558 เรามีเด็ก 910 คนแล้ว” ผอ.นิรัตน์บอกอย่างภูมิใจ

นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับโรงเรียน โดยเป็นกิจกรรมทายาทตาดีกา ด้วยการนำนักเรียนที่เรียนตอนกลางวันไปสอนเด็กที่ศูนย์ตาดีกา แล้วยังมีโครงการคุตบะห์สัญจร เราส่งเด็กไปฝึกอ่านคุตบะห์ ทุกบ่ายวันศุกร์ที่มีสยิด นอกจากนี้เด็กชั้น ม.6 ที่กำลังจบออกไป จะได้รับการอบรมเตรียมความพร้อมก่อนแต่งงาน เพราะใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ใครจะแต่งงานต้องมีใบประกาศจากกรมการอิสลามประจำจังหวัด ซึ่งถ้าปล่อยไปถึงระดับมหาวิทยาลัย โอกาสที่จะได้ใบนี้จะยากขึ้น

อย่างไรก็ดี ถ้าเทียบมาตรฐานกับโรงเรียน เอกชนสอนศาสนา ผู้อำนวยการยอมรับตามตรง ว่ายังไม่เท่า เพราะเวลาเรียนน้อยกว่า แต่สามารถเทียบเคียงได้ สามารถไปเรียนต่อด้านศาสนา ที่ต่างประเทศได้ เพราะโรงเรียนมีวุฒิบัตรให้ ขณะเดียวกันในส่วนการศึกษาสายสามัญ ผู้อำนวยการเชื่อว่าโรงเรียนเวียงสุวรรณฯ มีความพร้อมกว่าโรงเรียนเอกชนมาก ยืนยันได้จากการศึกษาของเด็กทุกคนที่เรียนจบ ม.6 สามารถเข้ามหาวิทยาลัยได้ รวมไปถึงได้รับรางวัลด้าน วิชาการระดับประเทศอย่างต่อเนื่อง ที่สำคัญ ยังได้รับรองมาตรฐานจากสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

นอกจากเรื่องการศึกษา 2 ระบบแล้ว ที่นี้ ยังมีจุดเด่นที่สำคัญ คือศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน คือภาคทฤษฎี มีการแทรกเนื้อหาเรื่อง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข บูรณาการลงไปในทุกสาระ การเรียนรู้ ส่วนภาคปฏิบัติที่นี้จะมีชุมชน การเกษตร ซึ่งเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกกิจกรรม อย่างการเลี้ยงเป็ด เลี้ยงปลา เลี้ยงแพะ เพาะ เห็ด ทำปุ๋ย ปูลูกผัก ฯลฯ

“เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงนี้ จะเข้ากับรูปแบบ การสอนของเรา โดยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จะมีห้องเรียนอาชีพ ทุกคนต้องเรียนหมด พอ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เรามีแผนการเรียน พิเศษชื่อ ‘พลศึกษา-การงาน’ ซึ่งจะมุ่งไปที่เด็ก ที่ไม่ค่อยสนใจเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา กลุ่มนี้ถ้าได้เล่นได้ทำงานเขาชอบ แต่ถ้าให้ เรียนเขาไม่ชอบ เหมือนเด็กห้องท้ายๆ คือเป็น อีกสายหนึ่ง พอถึงคาบอาชีพก็จะสอนหมด ตั้งแต่ช่างยนต์เกษตร แล้วก็ฟัวงเศรษฐกิจ พอเพียงไปด้วย” ผู้อำนวยการกล่าวทิ้งท้าย...

กีรออาตีฟี่สอนน้อง

หัวใจสำคัญของการเป็นมุสลิมที่ดี คือ ซึมซับและเข้าใจในพระคัมภีร์อัลกุรอาน ทว่าการจะเข้าถึงความหมายเหล่านั้นได้ ต้องเรียนรู้อักษรอาหรับเสียก่อน

ณ มัสยิดวะหฺดาดุลวาตอนียะห์ หรือที่รู้จักกันในชื่อ มัสยิดบ้านกรือซอ มีการเรียนการสอนภาษาอาหรับหลักสูตรกีรออาตี โดยที่นี่มีความโดดเด่นคือใช้ระบบฟี่สอนน้อง

อริฟ หนะนิแร ครูสอนกีรออาตีมัสยิดบ้านกรือซอ เท้าความให้ฟังว่า ห้องเรียนกีรออาตีที่นี่เริ่มต้นเมื่อ 2545 โดยมี อันวาร์ สะมะแอ แกนนำเยาวชนได้ชักชวนน้องๆ 4-5 คนมาเรียน ซึ่งอริฟก็เป็นนักเรียนรุ่นแรกด้วย ช่วงที่เรียนนั้น กีรออาตียังใหม่ ไม่แพร่หลายเหมือนทุกวันนี้ แต่ความน่าสนใจตรงความง่ายของการเรียน คืออ่านตามตัวสะกด ตามไวยากรณ์ แทนที่จะเรียนตามปากของผู้สอน ทำให้เด็กสามารถอ่านได้รวดเร็วขึ้น

หลังจากเปิดเรียนได้ 4 ปี ทางอันวาร์ก็ไปเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ห้องเรียนกีรออาตีจึงจำเป็นต้องหยุดพักไป ทางบารฮารูดิง ลอแม อีหม่ามประจำมัสยิดบ้านกรือซอ เล็งเห็นว่ากิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ดี และน่าเสียดายหากไม่ได้สานต่อ จึงชักชวนให้เยาวชนที่เคยเป็นลูกศิษย์ของอันวาร์มาสอนแทน

“ตอนนั้นเราสอนเฉพาะผู้ชายอย่างเดียว

มีเด็กประมาณ 80 คน เรียนช่วงหัวค่ำทุกวัน ยกเว้นคืนวันศุกร์ วันละ 3 ชั่วโมง โดยจะอ่านยาซินกัน ส่วนช่วงรอมฎอนจะเปลี่ยนไปเรียนช่วงตีห้าแทน เรียนวันละ 2 ชั่วโมง พอปี 2551 ก็ขยายมารับเด็กผู้หญิงด้วย เพราะผู้ปกครองหลายคนเรียกร้อง โดยมีครูผู้สอนประมาณ 10 คน เป็นผู้หญิง 3 คน ผู้ชาย 7 คน ทำงานแบบจิตอาสา ไม่มีค่าตอบแทนให้ นอกจากนี้ยังเอาเยาวชนที่ผ่านการอ่านอัลกุรอานทั้งเล่มมาช่วยสอนอีกแรง ประมาณ 10 คน กระจายไปตามกลุ่มต่างๆ" อริฟเล่า

ทุกวันนี้มีเด็กเข้ามาเรียนกิริออาตีที่มีสยิดจำนวน 150 คน เป็นผู้ชาย 120 คน เรียนชั้นบน ส่วนผู้หญิงอีก 30 คนเรียนอยู่ข้างล่าง ส่วนวิธีการเรียนกิริออาตี หลักๆ จะมีการใช้ตำราเรียน 5 เล่ม เรียงลำดับตามความง่ายไปหายาก พอจบเล่มหนึ่งก็จะมีการทดสอบครั้งหนึ่ง โดยวิธีทดสอบจะมี 2 ขั้นตอน ขั้นแรกคือให้นักเรียนอ่านให้ที่เสียงฟังก่อน ขั้นที่ 2 คือเข้ามาอ่านกับครู ถ้าถูกต้อง ก็ขยับไปเรียนเล่มถัดไป

อย่างไรก็ดี แม้จะเป็นจิตอาสา แต่ก็ยังมีค่าใช้จ่ายเล็กน้อย เช่น ค่าตำราแต่ละเล่ม ซึ่งทุกวันศุกร์จะมีการเรียจจากผู้ปกครองตามสมัครใจ ส่วนใหญ่จะไม่ปฏิเสธ เพราะคนที่ได้ประโยชน์มากที่สุด คือบุตรหลานของพวกเขานั่นเอง...

เศรษฐกิจชุมชน

Community's Economy

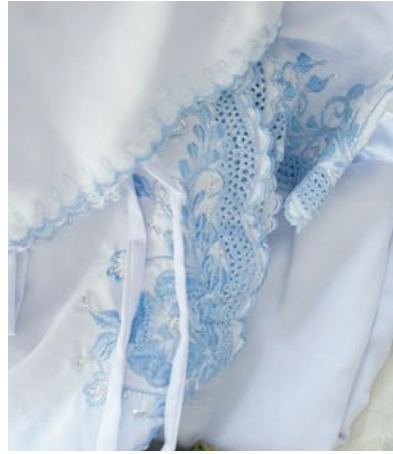
ลิ่งคมมุสลิม ยี่งโดยเฉพาะในชนบทด้วยแล้ว แค
เพียงพอได้มี พอได้กิน พอเหลือเก็บ ก็ตอบใจมีชีวิต
มากแล้ว อย่างผู้คนตำบลเว้ง ประกอบอาชีพ
เกษตรกรรมเป็นหลัก หัตถกรรมเป็นอาชีพเสริม อีก
ส่วนทำการค้า ด้วยที่นี้อยู่ห่างออกจากอำเภอ
สุโขทัย-ลพบุรี-ลพบุรี ผลิตผลผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่
กระจายไปยังการค้าชายแดน อีกส่วนหนึ่งขาย
ภายในตำบล และในเขตอำเภอเว้ง ลองดูว่า
เศรษฐกิจเด่นๆ ของตำบลเว้งมีอะไรกันบ้าง ☺

ปักจักรรวาณีตา บรีอจาญา

ผ้าฮิญาบสีเส้นสดใสเรียงรายอยู่ภายในบ้านของผู้ใหญ่หมู่ที่ 3 ช่างๆ กันมีใบประกาศนียบัตรรับรอง OTOP ระดับ 5 ดาว เป็นการยืนยันถึงคุณภาพสินค้าของกลุ่ม นี่เป็นความภาคภูมิใจของบรรดาสตรีบ้านเจ๊ะเหม

ย้อนกลับไปเมื่อเดือนกรกฎาคม 2545 สาเราะห์ วอหะ ภริยาของผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3 ได้ชักชวนเพื่อนสตรีในพื้นที่ 4-5 คน รวมกลุ่มใช้เวลาว่างระหว่างวันทำผ้าคลุมผมเพื่อหารายได้เล็กๆ น้อยๆ เพิ่มเสริมจากการกรีดยาง โดยช่วงแรกได้อาจารย์จากสุโหงโกลก ซึ่งมาแต่งงานกับคนบ้านเจ๊ะเหมมาช่วยสอน ใช้เวลาเรียนอยู่ 5 เดือน เสียค่าเรียนคนละ 600 บาท ได้ความรู้เรื่องลวดลายดอกไม้ต่างๆ มากมาย หลังจากนั้นเริ่มมีการต่อยอดขึ้นเรื่อยๆ ตั้งแต่การไปกระจายความรู้ให้แก่สตรีคนอื่นๆ ในหมู่บ้าน รวมถึงศึกษาลวดลายใหม่ๆ เพิ่มเติมจากนิตยสารแฟชั่นของสตรีมุสลิม

“เรารวมเงินกันคนละ 500 บาท เป็นเงินสำหรับซื้อผ้า ด้าย เพชรประดับ ที่ตลาดแว้ง และตลาดโกลก เราผลิตตามสั่ง โดยลูกค้าส่วนมากจะรู้ข่าวจาก อบต. พัฒนาอุตสาหกรรม

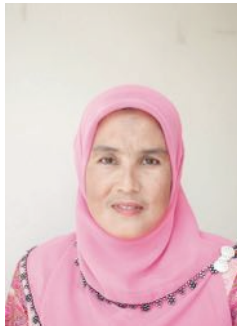

เพราะเวลามือบรม เขาก็เชิญเราไปเรียน บ่อยครั้งเข้าคนก็เริ่มรู้จัก แล้วยังได้คัดสรร OTOP ด้วย ครั้งแรกเมื่อปี 2547 ได้มาแค่ 3 ดาว เพราะเรายังไม่ได้มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน พอปี 2555 เราส่งใหม่ ครั้งนี้ได้รับ คัดสรรระดับ 5 ดาว จุดเด่นของผลิตภัณฑ์คือ สีไม่ตก ดอกแน่น” สาระหาว่า

ปัจจุบันกลุ่มปักจักรวานิดา บริจาคยานี้มี สมาชิกรวมทั้งสิ้น 11 คน ขึ้นทะเบียนเป็น วิสาหกิจชุมชน เมื่อปี 2555 สินค้าหลักๆ มี 2 ประเภท คือผ้าฮิญาบ และผ้าละหมาด ราคา ตั้งแต่ 500-3,000 บาท ขึ้นอยู่กับลวดลาย และกากเพชร ยังมีมากราคายังแพง

“เมื่อได้ออเดอร์ครั้งหนึ่ง สมาชิกจะมารวม ตัวกัน ใช้เงินลงทุนของกลุ่ม หรือถ้าไม่พอ ก็มี เงินกู้จากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี หากไม่พอ จริงๆ จะมีการเรียไรเพิ่ม และจ่ายคืนภายหลัง ที่ได้ค่าจ้างเรียบร้อยแล้ว ส่วนวิธีการแบ่งรายได้ นั้น จะจัดสรรตามชิ้นงาน แต่ละชิ้นได้เงินไม่เท่า กัน หากชิ้นไหนต้องปักดอกเยอะ หรือต้องใช้ ฝีมือในการทำค่อนข้างมากก็ได้ส่วนแบ่งเยอะ ตามไปด้วย

นอกจากนี้ยังมีกรแบ่งปันผลจากกำไรที่กลุ่มเก็บไว้ปีละ 2 ครั้ง คือในช่วงวันฮารีรายอ หรือวัน 1 ค่ำ เดือนเซาวาล หรือเดือน 10 ตามปฏิทินอิสลาม ซึ่งเป็นวันออกบวช และวันอีดิลอัฎฐา ตรงกับวันที่ 10 เดือนซุลฮิจญะฮ์ หรือเดือน 12 ตามปฏิทินอิสลาม ซึ่งเป็นการฉลองวันออกฮัจญ์ โดยจะแบ่งเงินเท่ากันทุกคน สาเหตุที่ปันผลกันค่อนข้างกระชั้นชิด เพราะช่วงเวลา 2 เดือนนี้เป็นช่วงที่สินค้าขายดีที่สุด และมีเงินหมุนเวียนมากที่สุด

ส่วนแหล่งกระจายสินค้า นอกจากงานเทศกาลต่างๆ ที่ อบรมจัดแล้ว ยังมีร้านในตัวจังหวัดนราธิวาส มีอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา และเมืองโกตาบารู รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย

ส่วนทิศทางของกลุ่มในอนาคต ประธานฯ สาเราะห์บอกว่า มีความพยายามหาความรู้ใหม่ๆ เพิ่มเติมตลอด อย่างล่าสุดทางวิทยาลัยชุมชนจังหวัดนราธิวาส ก็เข้ามาให้ความรู้เรื่องการผลิตกระเป๋ากจากเส้นพลาสติก พร้อมแจกจ่ายอุปกรณ์มาให้ลองทำ เช่นเดียวกับตัวเธอยังเดินสายเป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่องการผลิตผ้าอัญญาบในพื้นที่ต่างๆ ด้วย...

ช่างฝีมือ กะลามะพร้าว

นิเด นิแว

ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวที่ตั้งเรียงราย อยู่ คือประติมากรรมที่ชายอาวุโสแห่งหมู่ที่ 6 บ้านบากู กานามว่า **นิเด นิแว** ค่อยๆ สร้างสรรค์ ขึ้นจากพรสวรรค์และภูมิปัญญาที่สั่งสมมานาน หลายสิบปี

ในอดีตชายผู้นี้คือช่างก่อสร้างฝีมือเยี่ยม แต่เพราะโรคหัวใจที่เริ่มรุมเร้าทำให้เขาถูก แพทย์สั่งห้ามทำงานหนักเด็ดขาด เมื่อกลับมา อยู่บ้าน ก็ช่วยภรรยาที่เป็นแม่ค้าขายขนม ทำงานที่บ้าน จนไปสังเกตเห็นกะลามะพร้าว จำนวนมากที่ภรรยากองทิ้งไว้ นิเดจึงลองหยิบ กะลามะพร้าวรูปทรงสวย สมส่วน มาตัด ประกอบใหม่ ใช้ความคิดสร้างสรรค์จนเกิด เป็นชิ้นงานที่สวยงาม

“ตอนนั้นมีเศษกะลามะพร้าวเยอะมาก บางส่วนถูกปล่อยให้น้ำซัง กลายที่เพาะพันธุ์ยุง เลยคิดว่าน่าจะทำให้เกิดประโยชน์ได้ ซึ่งตัวเอง พอมีประสบการณ์งานไม้อยู่ จึงนำมาประดิษฐ์ เป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ โดยแรกๆ ก็ทำเป็น กระจุกอมลिनก่อน แล้วยกพัฒนาไปเรื่อยๆ เป็น โคมไฟ เขยือกน้ำ” นิเดอธิบายความผ่านลำ

วิธีการผลิตไม่ได้ซับซ้อนอะไรมาก อย่าง กระปุกออมลิน นิเดจะคัดเลือกที่ขนาดเข้าคู่กัน ได้ก่อน เพื่อทำเป็นส่วนบนกับส่วนล่างของ กระปุก โดยกันกะลาส่วนฐานต้องแบนพอสมควร เพื่อให้กระปุกสามารถตั้งได้ จากนั้น นำมาขูดเนื้อและขัดให้เรียบร้อย นำไปล้างทำความสะอาด ตากให้แห้ง นำไปเจาะรูเป็นที่หยอดเหรียญ จากนั้นเชื่อมกะลาทั้งคู่ด้วยกาว ตกแต่งเพิ่มเติมด้วยรากไม้ที่หามาจากป่า หรือ ผลอ่อนๆ ที่แห้งแล้ว ทำเป็นขั้วคล้ายผลมังคุด ใช้เวลาประมาณ 1 วันก็เสร็จเรียบร้อย

นิเดไม่ได้ตั้งใจทำขาย แต่ตอนหลังมีคนมาเห็นแล้วชอบ ขอซื้อ พร้อมช่วยประชาสัมพันธ์ให้ จึงมีคนมาขอซื้อเพิ่มเติม เลยกลายเป็นสินค้าไปในที่สุด

“ช่วงนั้นไม่รู้จะตั้งราคาเท่าไร เลยให้เขาตั้งให้เอง อย่างกระปุกออมลินก็กระปุกละ 100 บาท หลังจากนั้นก็ขายตามราคานั้นเลย

กระปุกนี้มีคนมาซื้อเรื่อยๆ นะ อาทิเคยละครึ่งครั้งหนึ่งซื้อไปเป็นสิบๆ ใบ ส่วนโคมไฟตัวใหญ่ ตัวละ 2,000 บาท ตอนนี้อยู่ไปหมดแล้ว”

นิเดเล่าพร้อมชี้มือมาที่โคมไฟชิ้นใหญ่ ซึ่งไปยืมมาจากลูกค้าเพื่อนำมาประกอบการสนทนา

ผลงานของนิเดยังกระจายไปไกลถึง กรุงเทพมหานคร เพราะมีลูกหลานอยู่ที่นั่น และเปิดร้านขายของ จึงนำเอาผลิตภัณฑ์ไปจำหน่าย โดยนิเดส่งไปประมาณ 2-3 ครั้ง ก็ต้องหยุดพัก เนื่องจากปัญหาสุขภาพ

นอกจากกะลามะพร้าวแล้ว นิเดยังนำเศษไม้และวัสดุอื่นๆ เช่น ไม้มะพร้าว มาประดิษฐ์เป็นปลอกมิดขนาดต่างๆ ตัวใบมิดทำจากใบมิดตัดหญ้า ด้วยความที่คนมีความสามารถแบบนิเดมีเพียงคนเดียว ทาง อบต. และหน่วยงานอื่นๆ จึงสนับสนุนให้มีการส่งต่อความรู้ต่อไปยังคนรุ่นหลัง เพื่อรักษาภูมิปัญญานี้ให้คงอยู่ในพื้นที่ต่อไป...

ส้มโชกุนเชิงขุนเขา

ณ อุเขาอุมอโยเก๊ะ สตอปา ตาละ กำลังเฝ้ามองดูผลงานของตัวเองด้วยรอยยิ้ม ส้มโชกุนกว่า 200 ต้น ออกผลโต รอวันเก็บเมื่อสุกได้ที่ นี่คือการวิ่งจากความเหน็ดเหนื่อยตลอดหลายเดือน หลังจากที่ต้องขี่มอเตอร์ไซด์ขึ้นเขานบนทางที่ขรุขระ เพื่อมาดูแลส้มโชกุน

ย้อนกลับไปเมื่อประมาณปี 2544 เป็นครั้งแรกที่สตอปาได้รู้จักส้มโชกุนจากการแนะนำของพี่ชายซึ่งไปทำสวนอยู่ที่ประเทศมาเลเซีย ด้วยสภาพอากาศที่ใกล้เคียง จึงทดลองปลูกดูประมาณ 40 ต้น รอเวลาถึง 4 ปี ก็เห็นผลผลิตออกงามให้ชื่นใจ โดยคุณลักษณะของส้มโชกุน คือรสชาติที่หวานอมเปรี้ยวนิดๆ

สตอปาตั้งพันธุ์ส้มจากประเทศเพื่อนบ้านโดยตรง เมื่อผลลัพท์ออกมาดี เพื่อนบ้านในหมู่ที่ 5 บ้านกวางก็เริ่มสนใจ จากสตอปาคนเดียวก็เพิ่มเป็น 16 คน พื้นที่การปลูกเพิ่มเป็น 60 ไร่

“การปลูกของผมไม่มีเคล็ดลับ คิดอย่างเดียวว่า ทำให้ต้นสมบูรณ์ ซึ่งจะให้ผลที่ดี

ตามมา เลยปรึกษาทางพัฒนาที่ดิน เขาแนะนำว่าการจะปลูกพืชอะไร ดินต้องมาก่อน เลยปรับปรุงเรื่องของดิน ใช้สารอินทรีย์พวกขี้วัวปุ๋ยหมักมาช่วย เพราะเราปลูกในที่นาร้าง มีสภาพเป็นกรดเยอะ ต้องลดความเป็นกรดลงมาแล้วก็ศึกษาเพิ่มเติมเรื่อย เช่น เมื่อครบ 15 ปี ต้องตัดต้นส้ม แล้วนำกิ่งมาเพาะพันธุ์ใหม่ รวมไปถึงการใช้ระบบชลประทานด้วยประปาภูเขา ซึ่งเป็นน้ำที่ค่อนข้างสะอาด ปลอดภัย ทำให้ส้มเจริญเติบโตได้ดี และช่วยให้ส้มติดลูกไวกว่าฤดูเก็บเกี่ยวในเดือนตุลาคม” สตอปาเล่า

ปัจจุบันสตอปามีต้นส้ม 200 กว่าต้น บนเนื้อที่ 4 ไร่ ต้นหนึ่งเก็บได้ประมาณ 150 กิโลกรัม มีพ่อค้ามารับซื้อในพื้นที่ อย่างเป็นทางการ (2557) มีผู้ประกอบการจากสุโขทัย-ลพบุรี มารับ สตอปาคิดเป็น 2 เกรด เบอร์หนึ่งลูกใหญ่ เบอร์สองลูกเล็ก ขายได้กิโลกรัมละ 70 บาท

“ถ้าปีนี้ถ้าขายพาราราคาไม่ดีอีก ก็ว่าจะเปลี่ยนมาปลูกไม้ผลแทนหมดแล้ว” สตอปากล่าวพร้อมเสียงหัวเราะ

นอกจากนี้เพื่อให้มีแนวทางการทำงานที่ชัดเจนมากขึ้น สตอปป่าและพรรคพวกทั้ง 16 คนยังรวมกลุ่มกันเป็นกลุ่มส้มโชกุนอินทรีรี่ เพื่อปรับปรุงคุณภาพของต้นส้ม เพราะเมื่อต่างคนต่างปลูก ก็มีปัญหามาตามา จึงรวมกลุ่มเพื่อสร้างพื้นฐานให้เท่าเทียมกัน เช่น การกำจัดแมลงศัตรูพืช อย่างเปลี้ยไฟ ใช้น้ำฉีดครั้งเดียว หนอนเจาะ ใช้น้ำหมักฉีดเรื่อยๆ แมลงวันทอง ใช้น้ำส้ม และตัวมวน ใช้น้ำยาดักหนู รวมไปถึงการติดต่อหน่วยงานภาครัฐ เพื่อเข้ามาช่วยดูแล โดยกลุ่มมีกติการ่วมกันว่า จะทำให้การปลูกเป็นอินทรีรี่มากที่สุด และใช้น้ำส้ม

เฉพาะเท่าที่จำเป็นเท่านั้น ด้วยต้องการการรับรองการปลูกพืชตามระบบเกษตรที่ดีที่เหมาะสม หรือ GAP ของกรมวิชาการเกษตร ซึ่งเข้ามาตรวจสอบอยู่เรื่อยๆ

แม้การปลูกส้มโชกุนในพื้นที่ตำบลแว้งจะยังมีค่อนข้างน้อยอยู่ แต่ก็ถือเป็นไม้ผลที่มีโอกาสทางเศรษฐกิจ ด้วยได้ราคาดี หากมีการต่อยอดทางธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ คงไปได้ไกล แต่อย่างน้อยเวลานี้ ก็ดีกว่ายางพาราแน่นอน...

ชาเจ๊ะเหม

มาตำบลแว้งแล้วไม่ได้ชิมชาเจ๊ะเหมก็เหมือนไม่ได้มา นอกจากจะเป็นชาที่ขึ้นชื่อที่สุด ยังเป็นชาที่มีแห่งเดียวในประเทศ หาทิไหนไม่ได้อีกแล้ว

“สมัยก่อนมีชาวจีนอพยพเข้ามา 4-5 คน แล้วคนจีนที่ชื่อ **พอพะ** ก็เอาพันธุ์ชามาจากเมืองจีน ปลูกแซมกับสวนยางพารา โดยตั้งใจจะขาย แต่ไม่ได้ผลตอบรับเท่าที่ควร พอมารุ่นลูก **อาแล** ก็เลยสานเจตนารมณ์ต่อ คือทิ้งปลูกทั้งชาย ปรากฏว่าขายดีกลายเป็นที่เลื่องลืออย่างมากในพื้นที่ พอตอนหลังเขาเสียชีวิตไป ลูกหลานไม่ได้สานต่อ ล่วงเลยจนเกือบสาบสูญ กระทั่งปี 2542 **นิมาโซ นियो** ผู้นำในพื้นที่พยายามฟื้นฟูพันธุ์ชาขึ้นใหม่” **หัสนี เตนดารา** ประธานกลุ่มชาเจ๊ะเหมเท้าความที่มาที่ไปของชาเจ๊ะเหมให้ฟัง

นิมาโซได้ขอพันธุ์ดั้งเดิม ซึ่งเป็นต้นไม้ที่อยู่ ในสวนของลูกหลานอาแลมาขายยพันธุ์ โดยขอให้ผู้ใหญ่บ้านเวลานั้นนำไปแจกจ่ายแก่ชาวบ้านในพื้นที่ ขณะเดียวกันก็นำเรื่องไปเสนอตอกองทุนสิ่งแวดล้อมที่จังหวัดตรังเพื่อขอเงินสนับสนุน

หัสนี เค้นดารา

“ตอนนั้นเราเอาต้นชาไปเสนอ โดยมีเป้าหมายเพื่อขอเครื่องจักร ฟาร์มขยายพันธุ์ เรือนเพาะชำ หรือสิ่งจำเป็น แต่กลายเป็นว่าแค่ซื้อก็น่าสนใจแล้ว คำว่า เจ๊ะเหม (หอ-มอ-เอ) ทางนั้นอ่านไม่ออก เขาอ่านเป็น หอ-สระ-เอ-มอ ตามตัวอักษร โครงการของเราเลยผ่านในรอบนั้น จากนั้นเขามาคุยกันว่าที่ดินชาอยู่จริงหรือไม่ ซึ่งเวลานั้นมีต้นชาดั้งเดิมอยู่ประมาณ 30,000 ต้น ส่วนชาวบ้านที่ร่วมโครงการเราใช้ฐานสมาชิกของกลุ่มออมทรัพย์ในพื้นที่ 40 กว่าคน โดยเปลี่ยนชื่อเป็นกลุ่มชาเจ๊ะเหมแทน” หัสนีเล่า

ที่ว่าอุปสรรคสำคัญที่จะทำให้ได้เงินหรือไม่ นั่นอยู่ที่พื้นที่ตั้งโรงเรือน ซึ่งกรรมการระบุว่าต้องติดถนนด้วย นิมาโซเลยยอมสละพื้นที่ของตนเองแล้วเสนอไปที่กองทุนฯ จนในที่สุดก็ได้รับการอนุมัติเงินงบประมาณมา 353,950 บาท

เมื่อมีเงิน มีคน มีสถานที่ และได้พันธุ์ชา มาเรียบร้อยแล้ว ทางกลุ่มก็แบ่งงบประมาณส่วนหนึ่งไปดูงานการผลิตชาที่อำเภอเวียงป่าเป้า

จังหวัดเชียงราย เนื่องจากชาเจ๊ะเหมกับชาที่นั่นเป็นชาอัลสั้มเหมือนกัน ส่วนที่เหลือก็แบ่งไปซื้อเครื่องจักรอเนกประสงค์สำหรับคั่ว นวด และอบชา จากนั้นก็สร้างตัวโรงเรือนครอบอีกทีแล้วยังได้ทำโรงเพาะชำอีกตัว นอกจากนั้นก็ยังมีหน่วยงานรัฐ เช่น เกษตรอำเภอลำปางช่วยแนะนำวิธีการปลูก การปักชำ เพราะผู้หญิงส่วนใหญ่ไม่เคยชินกับการปลูกชาเท่าใดนัก ดิที่มีกลุ่มเยาวชนเข้ามาช่วยอีกแรง

พอปี 2544 กลุ่มได้เงินจากสำนักงานกองทุนเพื่อสังคมผ่านทางธนาคารออมสิน (SIF) มาขยายเรือนเพาะชำอีกโรง ทำให้ผลิตชาเพิ่มขึ้นได้มาก ประจวบเหมาะที่เวลานั้นทางจังหวัดนครราชสีมาได้ยื่นว่าที่บ้านเจ๊ะเหมมีชาเด่น จึงช่วยประชาสัมพันธ์ให้ พร้อมกับจัดอบรมเกษตรกรในพื้นที่ และส่งผลิตภัณฑ์ชาเข้าคัดสรร OTOP ประจำจังหวัด ได้ 4 ตัวรวมไปถึงผลักดันให้ทางกลุ่มจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้ง่ายต่อการสนับสนุนเพิ่มเติมด้วย

ส่วนวิธีการบริหารใบชาของกลุ่ม คือให้เกษตรกรแต่ละคนปลูกชามาส่ง ด้วยก่อนหน้านี้เคยปลูกรวมกันแล้ว แต่ล้มเหลวเพราะระบบน้ำไม่ดี พอแยกกันปลูก ผลผลิตก็เพิ่มขึ้นถึง 50 กิโลกรัมต่อรอบส่ง

“ชาของเราไม่ใช่ปุ๋ยเคมีเลย เน้นธรรมชาติจริงๆ ยอดที่เกิดขึ้น มาจากการตกแต่งกิ่งทุก 15 วัน ทำให้ยอดอ่อนเกิด พอเก็บเสร็จก็แต่งใหม่ อีกครึ่งเดือนต่อมายอดก็เกิดใหม่ เราเก็บชาในตอนเช้า แต่บางคนเก็บตอนเย็น เพราะช่วงเช้าต้องทำสวนยาง เมื่อชาวบ้านมาส่งวิสาหกิจจะรับซื้อที่กิโลกรัมละ 100 บาท เอามาส่งที่โรงเรียนนี้ จดยอดส่งไว้ เดือนหนึ่งจ่ายรอบหนึ่ง” หัสณีเล่า

พอได้ยอดชามา ทางกลุ่มก็นำใบชาไปตากในที่ร่มประมาณ 3-4 ชั่วโมง จากนั้นก็นำใบชาที่ได้มาคั่วรอบที่ 1 เป็นเวลา 20 นาที เพื่อกระตุ้นใบชา พอเสร็จก็นำไปนวดครั้งแรกอีก 20 นาที เป็นการกระตุ้นใบชาเหมือนกัน แล้วก็ส่งไปคั่วรอบที่ 2 อีก 20 นาที เพื่อให้ใบชาม้วนตัว จากนั้นก็นวดอีกครั้งรอบ 15-20 นาที แล้วอบให้แห้ง หรือตากให้แห้งก็ได้ ซึ่งถ้าตากจะใช้เวลานานหน่อย เสร็จแล้วก็นำไปคั่วในกระทะธรรมดา เพื่อเรียกกลิ่น แล้วบรรจุใส่ถุง หรือจะเอาไปบดใส่ถุงชาก็ได้ แล้วแต่ว่าจะผลิตออกมาในรูปแบบใด

ปัจจุบันชาเจ้เขมมีสินค้าหลายรูปแบบ เช่น ถ้าเป็นแบบกล่อง บรรจุชา 12 ของ ขายกล่องละ 75 บาท แต่ถ้าแบบใบชาบรรจุถุง ขายถุงละ 40 บาท นอกจากนี้ยังมีแบบที่เป็นของชำร่วย ของตกแต่งอีกมากมาย

“เราเริ่มสรรพคุณ ต้มแล้วสดชื่น กระปรี้กระเปร่า ช่วยลดไขมัน และคอเลสเตอรอล เพราะมีสารอนุมูลอิสระเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยสินค้ามีขายอยู่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง และร้านค้าต่างๆ ในจังหวัดนราธิวาส

ส่วนรายได้จากการจำหน่ายนั้น หลักๆ จะเก็บไว้เป็นกองกลางเพื่อรับซื้อใบชาจากชาวบ้าน แต่จะแบ่งร้อยละ 20 สำหรับผู้ที่มาช่วยงานแปรรูปใบชาและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่โรงเรือน 7 คน โดยจะจ่ายให้ทุกสิ้นเดือนเช่นกัน

นาร้างชุบชีวิต

ครั้งหนึ่งพื้นที่ตำบลแว้ง หรือพื้นที่อื่นใดในจังหวัดนราธิวาส ล้วนเป็นที่นามาก่อน กระทั่งพืชเศรษฐกิจอย่างยางพาราเข้ามา พื้นที่นาจึงกลายเป็นสวนยางทั้งหมด แต่กระนั้นก็มีพื้นที่รกร้าง ซึ่งเจ้าของไม่ได้ใช้ประโยชน์ และยังคงสภาพเป็นทุ่งร้าง เกษตรกรกลุ่มหนึ่งมองเห็นว่าน่าจะทำให้นาที่รกร้างกลับฟื้นคืนชีวิตอีกครั้ง

จุดเริ่มของการพลิกพื้นที่นาเกิดขึ้นที่หมู่ที่ 3 บ้านเจ๊ะเหม ในพื้นที่กลุ่มบ้านบาโงอาเล็ม **ดาหารี มหายุ** ประธานกลุ่มนาร้างชุบชีวิต พลิกวิกฤตสู่โอกาส กลุ่มบ้านบาโงอาเล็ม ย้อนความให้ฟังว่า เมื่อราว 20 ปีก่อน สมัยนั้นเขาเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และสภาพพื้นที่มีปัญหาเรื่องการเก็บกักน้ำ เพราะไม่มีแม้กระทั่งฝายดิน เวลาน้ำท่วมครั้งหนึ่ง ผลผลิตเสียหายหมด จึงติดต่อไปยังโยธาธิการจังหวัด เพื่อให้มาช่วยสร้างฝายให้ ซึ่งก็ได้รับการอนุมัติ เมื่อสร้างฝายเสร็จก็เลยชักชวนให้ชาวบ้านทำนาปีกัน ทำได้ประมาณ 2-3 ปี ผลผลิตยังดี แต่พอเข้าสู่ปีที่ 5 ปรากฏว่าเจอพิษของเพลี้ยแดงเข้าไป ชาวบ้านเลยท้อ ไม่อยากทำนา เห็น้อยแล้วยังเก็บผลผลิตไม่ได้ จึงหยุดทำไป ที่นากลายเป็นที่รกร้าง

กระทั่งปี 2548 ดาหารีลองถามชาวบ้านอีกรอบว่าสนใจทำนาอีกครั้งไหม โดยคราวนี้ไม่ทำนาปี แต่เปลี่ยนไปทำนาหว่านแทน พร้อมดึงเกษตรอำเภอเข้ามาช่วยให้ความรู้แก่ชาวบ้าน ปรากฏว่ามีชาวบ้านแค่ 4-5 คนที่ตกลงทำ เขาจึงไปขอพันธุ์ข้าวมาจากตากใบ เซารตโกลมา 2 คัน แล้วก็พัฒนาขึ้นเป็นกลุ่มนาร้างชุบชีวิต พลิกวิกฤตสู่โอกาส ทำได้ประมาณ 4 เดือนก็เก็บเกี่ยวได้ ชาวบ้านที่เห็นผลงานเลยขอเข้ากลุ่ม ดาหารีเลยไปจ้างรถแทรกเตอร์คันหนึ่ง เพื่อขุดต้นไม้ออกจากพื้นที่นาเดิมประมาณ 10 กว่าไร่ แล้วขยายต่อเรื่อยๆ จนมีพื้นที่รวมเป็น 100 กว่าไร่ ส่วนชาวนาก็เพิ่มจากไม่กี่คน เป็น 22 คน โดยพื้นที่ทำนาส่วนใหญ่แบ่งกันเช่า และจ่ายค่าเช่าด้วยข้าวสาร เพราะแทบทุกคนทำนาเสร็จก็เก็บเกี่ยวเพื่อบริโภคกันเอง ไม่ได้นำไปขายต่อที่นา

ในขณะเดียวกันก็เริ่มมีการพลิกพื้นที่นาลงมา ขึ้นมา ณ อีกมุมหนึ่งของหมู่บ้านเจ๊ะเหม คือกลุ่มบ้านละหาร ซึ่งเคยร่วมหัวจมท้ายปลุกนาปีมาแล้ว

มูฮำหมัด บิง ผู้ประสานงานกลุ่มนาร้างฯ กลุ่มบ้านละหาร เล่าให้ฟังว่า ในช่วงปี 2548 ซึ่งเป็นช่วงที่เพิ่งเรียนจบใหม่ๆ และกลับมาอยู่บ้าน เมื่อเดินมาที่นาเก่าเมื่อไรก็รู้สึกถึงความไร้ชีวิตชีวาทันที เพราะยังจำภาพในอดีตสมัยที่เดินตามคันนาเพื่อไปเรียนหนังสือได้ดี จึงไปปรึกษากับ ตือเอเลาะ สะเอ ซึ่งเป็นผู้อาวุโสในพื้นที่ว่า อยากจะฟื้นการทำนากลับมาอีกครั้ง จึงเริ่มชวนชาวบ้านให้รวมตัวกัน

“ตอนนั้นเราเริ่มพื้นที่นาประมาณ 50 กว่าไร่ บางคนทำบนที่ดินตัวเอง บางคนเช่าพอได้ข้าวสารก็แบ่งเป็น 3 ส่วน ให้เจ้าของ 1 ส่วน ไม่ได้เน้นจำหน่าย โดยที่นี้ทำนาปรัง เพราะช่วงกลุ่มบ้านละหารอยู่ปลายน้ำ เริ่มปลูกได้ช้ากว่าที่อื่น ซึ่งการทำนาแต่ละครั้งจะเริ่มในช่วงเดือนสิงหาคม เตรียมหน้าดิน แล้วก็หว่านข้าวได้ประมาณเดือนตุลาคม ข้าวสุกช่วงเดือนมีนาคม ซึ่งตรงกับหน้าแล้งพอดี โดยตอนนั้นเป็นช่วงที่น้ำยางหมด ชาวบ้านก็จะเอาเวลานี้ไปเกี่ยวข้าวกัน” มูฮำหมัดว่า

อย่างไรก็ดี ด้วยการทำนาของชาวเจ๊ะเหมนั้นเน้นการบริโภคภายใน ในปี 2552 หน่วย

เฉพาะกิจนาริชาสที่ 35 เลยเข้ามาช่วยสนับสนุนงบประมาณ 450,000 บาท เพื่อทำโรงสีข้าวเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา ซึ่งมีครบหมดทั้งโรงเรือนและเครื่องสีข้าว ด้วยในอำเภอแวงไม่มีโรงสีเหลือแล้ว ถ้าจะสีต้องไปไกลถึงอำเภอสุโขทัย

“ใครมาสีข้าวต้องจ่ายเงิน ถังเบอร์ 16 ถังละ 9 บาท โดยข้าวเปลือกหนึ่งกระสอบ สีได้ประมาณ 3 ถัง ส่วนปลายข้าวโรงสีขาย กิโลกรัมละ 7 บาท ไร่ข้าวขายกิโลกรัมละ 5 บาท ส่วนแลกเปลี่ยนให้เพื่อนบ้านไปทำปุ๋ย ซึ่งเงินทั้งหมดที่ได้ จะแบ่งออกเป็น 4 กอง กองแรกสำหรับจ่ายค่าน้ำค่าไฟ กองที่ 2 ร้อยละ 30 ของเงินที่ได้ เป็นค่าจ้างคนสีข้าว กองที่ 3 แบ่งปันผลให้สมาชิกกลุ่มทำนา 28 คน แบ่งในเดือนรอมฎอน โดยยึดตามประกาศเรื่องชะกาดที่ทางโต๊ะอิหม่ามประกาศเป็นหลัก ส่วนกองสุดท้ายเป็นกองกลางสำหรับเหตุฉุกเฉิน เช่น ถ้าสมาชิกในกลุ่มเดือดร้อนให้มายืมเงินส่วนนี้ไปก่อนได้ โดยไม่คิดทำกำไร แต่มีสัญญาไว้ว่าต้องจ่ายคืนภายใน 6 เดือน” มูฮำหมัดปิดท้าย...

สตรีสร้างสุข สร้างรายได้

ถึงแม้กลุ่มสตรีที่หมู่ที่ 4 บ้านกรือซอ จะไม่ได้เป็นแม่ค้าเต็มตัว แต่พวกเธอก็มีกิจกรรมสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง แล้วยังได้รับค่าชื่นชมในผลงานอีกด้วยว่าไม่ธรรมดา เพราะไม่ว่าจะจับงานอะไร ทั้งทำอาหาร ผลิตดอกไม้ก็ทำออกมาได้ดี แน่ใจว่าเรื่องพรสวรรค์อาจจะเป็นส่วนหนึ่ง แต่สิ่งสำคัญคือการไม่ยอมหยุดนิ่งและปล่อยเวลาให้หายไปโดยเปล่าประโยชน์

ปราณี สารियो ประธานกลุ่มแม่บ้านอาหารไทย เล่าย้อนกลับไปในช่วงปี 2547 ซึ่งเป็นสมัยแรกที่ **จุฑามณี หามะ** ได้รับเลือกตั้งเป็นนายก อบต.แวง

“ทางนายกฯ มีความคิดอยากส่งเสริมอาชีพให้แก่กลุ่มสตรีในพื้นที่ ประจวบกับได้รับงบประมาณจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน เลยรวมกลุ่มสมาชิกในพื้นที่หมู่ที่ 4 กั้น 20 คน จากนั้นทาง อบต. จึงติดต่อประสานขอวิทยากรจากแรงงานจังหวัด เพื่อมาสอนเรื่องการทำดอกไม้ผ้าใยบัว พอได้วิชา มา ทาง อบต.ก็สนับสนุนเพิ่มเติมอีก 10,000

บาท นำไปซื้ออุปกรณ์ทำดอกไม้จากตลาดสุโขทัย-ลก ต่อยอดเป็นอาชีพจริงจัง

สินค้าเริ่มจากดอกไม้ผ้าใยบัว ซึ่งใช้สำหรับงานแต่งงาน ชัยปมาทำดอกไม้จันทร์สำหรับพิธีศพของศาสนาพุทธ ดอกไม้ประดิษฐ์สำหรับประดับบ้าน หรือแม้แต่ดอกไม้ติดเข็มกลัดก็ยังทำ โดยกลุ่มทำงานตามออเดอร์เท่านั้น หลายเจ้าสั่งทำเพื่อขายต่อ

“พี่สาวมีเครือข่ายอยู่ เป็นร้านในประเทศมาเลเซีย แล้วยังมีร้านในตลาดสุโขทัย-ลก สั่งเข้ามาเยอะเหมือนกัน” ประธานกลุ่มว่า

หลังจากทำดอกไม้ผ้าใยบัวได้ประมาณ 4 ปี พอมีกำไรเหลือ ทางกลุ่มจึงเจียดเงินออกมา 10,000 บาท เพื่อดำเนินการทำอาหารและขนมตามงาน ด้วยว่าสมาชิกหลายคนเคยไปช่วยทำอาหารในงานบุญ งานมงคล ตลอดจนอวมงคล แล้วได้รับค่าชื่นชมว่าทำอาหารอร่อยดี จึงมีคนขอให้ช่วยทำอยู่เรื่อยๆ เกิดเป็นกระแสปากต่อปาก ทางกลุ่มเห็นว่าเป็นจังหวะที่ดี เลยเริ่มทำจริงจัง

ปราณี สารियो

อาหารที่ทำส่วนมากเป็นอาหารตามสั่ง สำหรับงานเลี้ยงหรือพิธีทางศาสนา โดยทำเป็นอาหารกล่อง ใน 1 เดือน จะมีเฉลี่ย 3 งาน เมนูยอดนิยมเลยต้องยกให้ข้าวหมกไก่ ข้าวหมกเมกกะ ขนมปุยฝ้าย ขนมสอดไส้ ข้าวเหนียวหน้าต่างๆ

ปัจจุบันสมาชิกกลุ่มมีเหลือด้วยกัน 10 คน เนื่องจากหลายคนก็ย้ายไปแล้ว บางคนต้องเลี้ยงลูก ไม่มีเวลามาทำ โดยการแบ่งรายได้ทั้งดอกไม้ใบบัวหรืออาหาร ลำดับแรกจะหักค่าใช้จ่ายให้เรียบร้อย แล้วก็หักอีกเล็กน้อยเข้ากองกลาง เพื่อเป็นเงินหมุนเวียนต่อไปในอนาคต ที่เหลือแบ่งเท่าๆ กันในหมู่สมาชิก

สำหรับการทำงานของกลุ่มสตรีนี้ แม้จะไม่ได้สร้างรายได้มากมายนัก แต่สิ่งที่ได้กลับมาคือความสุขและรอยยิ้ม เพราะนี่คือการเชื่อมสัมพันธ์ภายในชุมชน ทุกคนต่างร่วมแรงร่วมใจเพื่อผลิตผลงานที่ดีที่สุดออกมา...

สวัสดิการดี ที่เรามีให้แก่กัน

Welfare

หลักอิสลามนั้นสอนให้คนช่วยเหลือกัน
ไม่ทอดทิ้งกัน และเข้าใจกัน ดังจะเห็นได้จาก
ประเพณีหลายอย่าง ทั้งการทำชะกาต การ
กวนอาซุรอ การถือศีลอด ฯลฯ ซึ่งที่ตำบลแวง
ก็มีการจัดสวัสดิการดีๆ เพื่อช่วยเหลือกันใน
ตำบล เป็นทุนทางสังคมที่เป็นสายใยเชื่อม
คนแวงเข้าไว้ด้วยกัน ทั้งในยามสุข ยามทุกข์
เชื่อได้ว่า พวกเขาจะไม่ทอดทิ้งกัน ☺

กองทุนซารีกัตมาตี

ความตายเป็นสิ่งที่พระเจ้าทรงกำหนดเอาไว้แล้ว เพราะฉะนั้นเมื่อใดที่มีผู้จากไป ชาวมุสลิมทั้งหลายจึงถือเป็นวัตรปฏิบัติที่ต้องยื่นมือช่วยเหลืออย่างเต็มที่ ดังเช่นเรื่องราวของมัสยิดประจำหมู่บ้าน 5 บ้านกัวแห่งนี้

อาจารย์วิสิทธิ์ พงศ์สันติ หรือ แวอาแซ แวยูไซ๊ะ เற்றுณญิกกองทุนซารีกัตมาตี เล่าให้ฟังว่า ที่มีสยิดมูบารอ อตุลญีฮาด มีการก่อตั้งกองทุนฌาปนกิจนี้ขึ้นมา ในสมัยของอิหม่ามลำดับที่ 3 **หัยยะโกะ สลิมิ** ตั้งแต่ปี 2519 โดยมีผู้ดูแลชื่อ **ซอซะ เจ๊ะแฮ** ปัจจุบันเสียชีวิตไปแล้ว

“สมาชิกของกองทุนนี้มาจากหมู่บ้านที่ 3, 4, 5 และ 6 ของตำบลแว้ง และอีกหมู่บ้านในตำบลเอราวัณ ซึ่งเป็นตำบลที่อยู่ติดกัน แต่หลักๆ จะเป็นหมู่บ้านที่ 5 ปัจจุบันมีสมาชิกประมาณ 300 ครัวเรือน” แวอาแซพูดขึ้น

กองทุนฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือคนยากจน ที่ไม่มีค่าใช้จ่ายในการทำศพ เพราะเวลาจัดงานต้องมีภาระให้ค่าละหมาดเป็นลินน้ำใจแก่คนที่มาร่วมงาน ขณะที่คนที่ไม่มียศเงินก็มักจะไม่มีคนมาละหมาดให้เท่าใดนัก สร้างความรู้สึกแตกต่างขึ้นในพื้นที่อย่างมาก

ส่วนวิธีเก็บเงินจะเก็บเป็นครอบครัว โดยยึดหลักการที่ว่าครอบครัวหนึ่งประกอบไปด้วย พ่อ-แม่-ลูก ในกรณีที่ลูกแต่งงานออกไป ถือว่าเป็นครอบครัวใหม่ ส่วนกรณีที่ลูกแต่งงานแยกออกไปหมดแล้ว เกิดคนที่สามเสียชีวิต คนที่เป็นภรรยาสามารถเลือกได้ระหว่างไปรวมไปครอบครัวกับลูกคนใดคนหนึ่ง หรือจะจ่ายแยกเป็นอีกครอบครัวก็ได้

“เราเก็บเงินปีละครั้ง ตั้งแต่ช่วงเดือนมกราคมถึงมีนาคม โดยช่วงแรกเราเก็บเดือนละ 10 บาทต่อครัวเรือน ปีหนึ่งก็ 120 บาท ถ้า

เสียชีวิตให้ศพละ 1,000 บาท จนปี 2540
เรามีการประชุมคณะกรรมการใหม่ เปลี่ยน
เป็นเก็บครัวเรือนละ 20 บาท ให้เพิ่มเป็น
ศพละ 3,000 บาทแทน และปี 2554 มาเปลี่ยน
อีกที่เป็นเก็บครอบครัวละ 25 บาท ให้ศพละ
4,000 บาท โดยญาติผู้ตายจะนำไปจัดการศพ
ส่วนผ้าห่อศพ ไม้กระดาน 3 แผ่น ทางมัสยิด
มีเตรียมไว้ให้” เหนรัญญิกกองทุนฯ อธิบาย

อย่างไรก็ดี ในกรณีที่เป็นคนยากจนและ
ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนฯ ก็จะใช้วิธีการบหนึ่ง
เพื่อช่วยเหลือ โดยมัสยิดจะรับหน้าที่เป็น
ศูนย์กลางในการเรียโรงเรียนเป็นกรณีพิเศษ

ปัจจุบันกองทุนฯ บริหารงานในรูปแบบ
ของคณะกรรมการ 9 คน มีโต๊ะอิหม่ามเป็น
ประธานฯ แต่ละคนแบ่งเขตกันดูแล ทำงาน
แบบจิตอาสา ไม่มีรายได้ โดยกรรมการนั้น
มัสยิดเป็นผู้เลือกมาเอง ส่วนเงินทั้งหมดจะนำ
ไปฝากไว้ที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย...

กองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลเวียง

ด้วยอยากจะสร้างความยั่งยืนให้แก่พี่น้องประชาชนในพื้นที่ ผู้อาวุโสและแกนนำชุมชนอย่าง นิมาโซ นियो จึงเกิดความคิดว่าควรจะมีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลเวียงขึ้น

นิมาโซ ในฐานะประธานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลเวียง เล่าจุดเริ่มต้นให้ฟังว่า เมื่อปี 2547 เคยมีตัวแทนของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) หรือ พอช. ได้เข้ามาให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการชุมชน แต่ยังไม่ค่อยใส่ใจเท่าใดนัก เพราะที่นี่มีกองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์อยู่แล้ว มาภายหลังเริ่มศึกษาเพิ่มเติม และเห็นว่าสวัสดิการมีอะไรมากกว่าเรื่องความตาย จึงเริ่มผลักดันอย่างจริงจัง กระทั่งวันที่ 6 มิถุนายน 2550 ก็ได้จัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลเวียง โดยใช้พื้นที่ของมัสยิดวาตอญะยะ หมู่ที่ 3 เป็นฐานดำเนินการ

รูปแบบการบริหารงานของกองทุนฯ นั้นทำในรูปแบบของคณะกรรมการ 11 คน ปัจจุบันมาจากหมู่ที่ 3 จำนวน 10 คน ส่วนอีกคนมาจากหมู่ที่ 5 ประชุมกันทุก 1-3 เดือนแล้วแต่มีวาระสำคัญเพียงใด

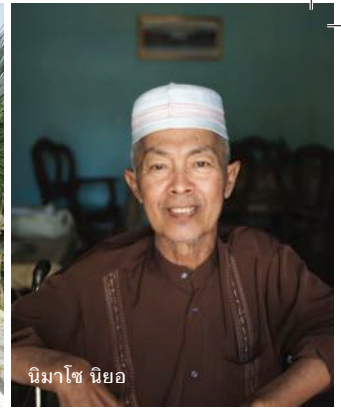
“ตอนนั้นเราประชาสัมพันธ์กันทุกวันศุกร์ว่าเรากำลังจัดตั้งกองทุนสวัสดิการร่วมกับ พอช.

เป็นกองทุนวันละบาท หลังประชาสัมพันธ์ไปได้ 6 เดือน เราก็เริ่มมีสมาชิกเข้าร่วม 30 คน เก็บเงินเริ่มแรก 200 บาทเลย เป็นเงินรายวัน 180 บาทบวกค่าธรรมเนียมอีก 20 บาท เพราะเราตั้งคิดว่ากองทุนนี้จะได้ ก็ต่อเมื่อส่งสมทบเงินมากกว่า 6 เดือนขึ้นไป ความที่อยากให้คุ้มครองได้ทันที เลยเก็บแบบนี้ โดยสวัสดิการที่ให้ ก็มีเสียชีวิต จ่าย 4,500 บาทนอนโรงพยาบาลไม่เกิน 5 คืน คืนละ 150 บาท และคลอดบุตรอีก 500 บาท ปรากฏว่า เก็บเงินได้ประมาณอาทิตย์หนึ่ง ก็มีคนเสียชีวิตจริง เราก็จ่ายเลย 4,500 บาท ตั้งแต่นั้นเลยบูมขึ้นมา เพราะก่อนหน้านี้เคยมีกองทุนคล้ายๆ กันแบบนี้ แต่ว่าทำไม่ได้ไม่ตีเลยล้ม ชาวบ้านเขาเข็ดเลยไม่กล้าเข้าร่วมกับเราตั้งแต่ตอนแรก” ยูตี สมะแอ เลขาธิการกองทุนสวัสดิการชุมชนผู้ช่วยนิมาโซขยายความเพิ่ม

ในช่วงแรกแรกนั้น กองทุนฯ รับสมาชิกจากหมู่ที่ 2, 3, 4 และ 5 เป็นหลัก แต่ฐานสมาชิกสำคัญอยู่ที่หมู่ที่ 3 มาภายหลังก็เริ่มขยายครอบคลุมทั้ง 7 หมู่บ้าน ปัจจุบันมีสมาชิกประมาณ 400 คน

หลังจากตั้งกองทุนฯ ครบ 1 ปี รัฐบาลได้มอบเงินสนับสนุนผ่าน พอช. จำนวน 55,000 บาท พอปี 2552 ก็มีทำสำรวจในพื้นที่ พบว่า

กองทุนฯ ที่มีประสิทธิภาพ เลยจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ประจำจังหวัดนครราชสีมา และได้รับงบอุดหนุนอีก 25,000 บาท ต่อมาภาครัฐมีการสมทบเงินตามหลักสวัสดิการ 3 ขา ซึ่งเป็นการสะสมเงินร่วมกันระหว่างรัฐ ท้องถิ่น และประชาชน โดยปี 2553 รัฐให้สมทบผ่าน พอช. 70,200 บาท ปี 2554 ให้ 99,360 บาท และปี 2555 ให้เพิ่มเป็น 180,900 บาท อบต. จัดสรรให้เท่ากัน ส่วนในรอบที่ 4 นี้กำลังเตรียมยื่นขอเช่นกัน แต่ต้องทำแผนกับ อบต. ให้เรียบร้อยก่อน

ปัจจุบันมีการเพิ่มสวัสดิการตามความเหมาะสม เช่น สวัสดิการการคลอดบุตร ให้แม่ที่นอนโรงพยาบาลคินละ 160 บาท ไม่เกิน 5 คืน กรณีที่เสียชีวิตหากเป็นสมาชิกเกิน 1 ปี ให้รายละเอียด 4,600 บาท ถ้าไม่ถึงให้ 4,500 บาท

"ที่เพิ่มมา 100 บาท เพราะสมาชิกเรียกร้องว่าเป็นสมาชิกมาตั้งนานแต่ไม่เห็นมีการเพิ่มอะไรเลย ส่วนกรณีผู้ดูแลโอกาสเสียชีวิตถึงไม่เคยสมทบเงินเลย แต่กองทุนฯ พร้อมช่วยเหลือ ออกให้ 4,500 บาท แต่ต้องมีผู้ยื่นเรื่องเข้ามา และคณะกรรมการจะพิจารณาให้ดังเช่นทุกๆ ปี เราจะมีการบริจาคเงินให้ผู้ดูแลโอกาส เพราะแนวคิดอย่างหนึ่งของศาสนา

อิสลาม คือถ้ามีเงินเกิน 100,000 บาท จะต้องจ่ายซะกาตร้อยละ 2.5 หลังช่วงรอมฎอน ซึ่งปีที่ผ่านมาเรามอบเงินแก่ผู้ยากไร้ 7 คน คนละ 310 บาท รวมเป็น 2,520 บาท ซึ่งถ้าปีหน้าเขาดีขึ้น ก็พิจารณาให้คนอื่นต่อ" ยูติ เสริมแทนนิมาโซที่กำลังอยู่ในช่วงฟื้นฟูสุขภาพ นอกจากนี้ยังมีสวัสดิการให้สมาชิกผ่อนมอเตอร์ไซค์ โดยกองทุนฯ จะออกเงินซื้อให้ก่อนแล้วสมาชิกผ่อนกับกองทุนฯ อีกที ซึ่งถูกกว่าผ่านการซื้อผ่านบริษัทต่างๆ ประมาณ 2,000 บาท

ปัจจุบันกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลวังมีเงินหมุนเวียนประมาณ 400,000 กว่าบาท เป็นเงินสดประมาณ 200,000 บาท ส่วนที่เหลือเป็นค่ามอเตอร์ไซค์ที่อยู่ระหว่างการผ่อนคืน

สำหรับกิจกรรมต่อยอด นิมาโซบอกว่า ทุกวันนี้กองทุนฯ ได้จดทะเบียนเป็นมูลนิธิเรียบร้อยแล้ว เพื่อสร้างและสนับสนุนกิจกรรมดีๆ ในพื้นที่ ทั้งการอบรมผู้สูงอายุเรื่องการดูแลตัวเอง การรับประทานยาให้ถูกวิธี รวมไปถึงการสร้างอาชีพใหม่ๆ ในพื้นที่ทั้งอบรมการจักสาน และการผลิตแก๊สชีวภาพเอง เป็นต้น

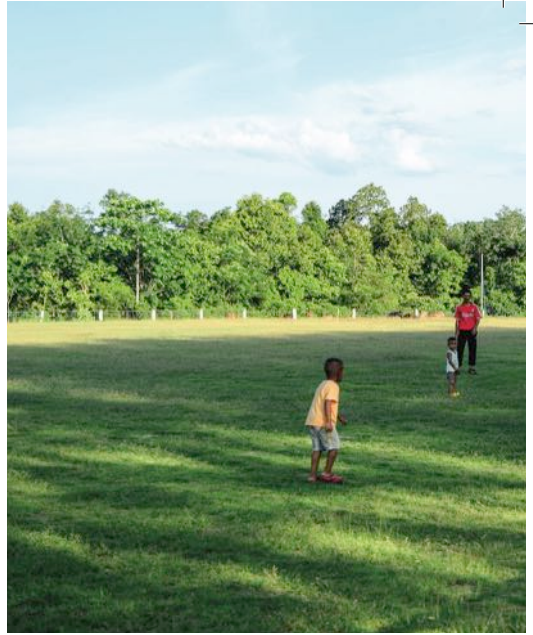
บริหารจัดการดี อยู่ที่การมีส่วนร่วม Management

หลังจากฟังเรื่องราวการบริหารจัดการพื้นที่จาก จุฑามณี หามะ นายกองตรีการบริหารส่วนตำบลแว้งไปแล้ว ก็ทำให้รู้จักการจัดการพื้นที่ไปบ้างพอสมควร แต่ยังมีอีก 2 กลุ่มกิจกรรมที่เราได้ไปร่วมพูดคุย ล้วนแต่เป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ หากแต่ 2 เรื่องนี้ ก็ 2 รสชาติ แตกต่างกันไป แต่น่าสนใจไม่แพ้กัน ☺

เว็องฟรีเมียร์ลิก

ฟุตบอลนับเป็นกีฬาอันดับหนึ่งของชาวเว็อง ซึ่งแต่เดิมคนตำบลเว็องใช้สนามฟุตบอลเก่าแก่หน้าตัวอำเภอเป็นที่ชุมนุม แต่ช่วงหลังกระแสดี ด้วยเริ่มมีบุคคลที่เป็นแรงบันดาลใจให้เยาวชนตำบลเว็องอย่าง **วัชระ หามะ** ที่เอาดีทางด้านกีฬาฟุตบอลจนมีชื่อเสียงติดทีมฟุตบอลอาชีพ กระบี่ เอฟซี ทำให้ อบต. เริ่มให้ความสำคัญ จนตัดสินใจขอซื้อที่ดินเพื่อสร้างสนามมาตรฐานขั้นที่หมู่ที่ 3 บ้านเจ๊ะหมะ

“เมื่อก่อนเราเล่นฟุตบอลกันไม่ได้สนใจว่าร่างกายจะเป็นอย่างไร จนมาช่วงหลัง น้องๆ เยาวชนหลายคนเริ่มออกไปศึกษาต่อ บางคนไปเรียนวิทยาลัยพลจัตวา **ไพศาล นิยอ** ซึ่งปัจจุบันเป็นประธานชมรม เห็นว่าการเล่นฟุตบอลต้องใช้วิทยาศาสตร์การกีฬาเข้ามาช่วย มาตอนหลังเลยเริ่มพัฒนาเป็นชมรมขึ้นในปี 2556” **นอรฮาฟิส เจ๊ะหลง** เลขานุการ

ชมรมคนรักฟุตบอลเพื่อความให้พึ่ง

การมุ่งหน้าเป็นชมรมฟุตบอลนี้ ไม่ได้ตั้งกันเล่นๆ หรือเพื่อรวมตัวกันเตะเป็นครั้งคราว แต่มีการวางระบบระเบียบกันอย่างชัดเจน โดยมีภารกิจอยู่ 2 เรื่องหลักๆ เรื่องแรกคือ การแนะนำการออกกำลังกายให้ถูกต้อง ทั้งการสร้างความแข็งแรงของร่างกาย การรักษาร่างกายให้อยู่ได้ตลอดเกม วิีธดูแลร่างกายหากบาดเจ็บขึ้นมา โดยจะทำในช่วงเย็นของการเปิดสนามแต่ละวัน

ช่วงก่อนเดือนธันวาคมของทุกปี จะมีการแข่งขันฟุตบอลลีกประจำตำบลทุกวันพฤหัสบดี และศุกร์ ปัจจุบันมี 4 ทีม คือ 1) โปลิสยูไนเต็ด มีตำรวจ สก.เว็องเป็นประธานสโมสร 2) เว็องคลับ ปลัด อบต.เว็อง เป็นประธาน 3) พิษยูไนเต็ด ประธานสโมสรเป็นพ่อค้าปลา และ 4) ฟาสต์ไฟร์ ประธานสโมสรเป็นตำรวจเหมือนกัน แข่งแบบ

นอราฮาพิส เจ๊ะหลง

พวกกันหมด 4 ทีม

“เรามีกฎกติกา แข่งเหมือนจริงทุกอย่าง มีการเก็บแต้ม พวกกันแบบเหย้า-เยือน มีเลื้อยประจำทีม แต่เราไม่ได้ใช้งบประมาณสักบาทเลย อย่างน้ำดื่ม น้ำแข็งใช้วิธีลงขันกันออก แต่ประธานสโมสรอาจจะต้องออกเยอะหน่อย ส่วนการแบ่งทีมว่าใครอยู่ทีมไหน ใช้ระบบจับสลาก ทีมหนึ่งเฉลี่ยประมาณ 20 คน ใครได้ทีมไหนก็อยู่ที่ฤดูกาล สามารถเปลี่ยนตัวได้ตลอด เพราะเป้าหมายจริงๆ ของเราคือเพื่อให้เด็กมีเวทีเล่นกีฬา” เลขาวิชาการชมรมเล่า

ส่วนภารกิจจริง หรือจะเรียกว่าเป็นการกิจซ้อนเร้น คือการสนับสนุนนักกีฬารุ่นเยาว์ให้ได้รับการส่งเสริม และผลักดันไปสู่เส้นทางลูกหนังอาชีพมากขึ้น เพราะในโรงเรียนต่างๆ ได้สร้างทีมฟุตบอลไว้ด้วยเช่นกัน เช่น โรงเรียนบ้านเจ๊ะหมะก็มีทีมฟุตบอลชุดเด็กอายุไม่เกิน

12 ปี ขณะที่โรงเรียนรอมานีเยมูลนิธีกับโรงเรียนจริยธรรมวิทยาก็มีการรวมทีมเยาวชนอายุไม่เกิน 18 ปี เพื่อเข้าแข่งขันชิงถ้วยรางวัลต่างๆ รวมทั้งยังเป็นกำลังหลักของทีมอำเภอแวง ในการแข่งขันรายการ S5 Unity Cup ซึ่งเป็นการแข่งขันฟุตบอลในพื้นที่ 5 จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง คือสงขลา สตูล ยะลา นราธิวาส และปัตตานีอีกด้วย

“ทุกวันนี้เราพัฒนากลุ่มนักกีฬาใหม่ๆ ขึ้นมา มีการรวมทีมคล้ายๆ เป็นอะคาเดมี่ ด้วยการนำเด็กอายุตั้งแต่ 9-12 ปี มาฝึก มีไฟรุส ทะยี้ดีอราแม และ นิมะ นิเซ็ง ซึ่งเป็นอาจารย์ที่โรงเรียนบ้านเจ๊ะหมะเป็นผู้ดูแล และพออายุระหว่าง 15-20 ปี เราก็มียูทหนึ่ง มีวัชระ หามะ คุมทีมอยู่ โดยมีเป้าหมายเพื่อผลิตเยาวชนป้อนสู่สโมสรต่างๆ” นอราฮาพิส กล่าวทิ้งท้าย

ขบวนการจัดการภัยพิบัติ ตำบลเว้ง

แทบจะเรียกว่าเป็นเหตุการณ์ปกติไปเสียแล้ว สำหรับเรื่องน้ำท่วม พายุเข้า ในพื้นที่เขตตำบลเว้ง ทว่าถึงเหตุการณ์จะเกิดประเดี๋ยวประด๋าว แต่พอผ่านไปกลับทิ้งร่องรอยความเสียหายเอาไว้ ด้วยส่วนใหญ่ประชาชนหลายคนก็ไม่ได้ระมัดระวัง หรือเตรียมตัวเท่าที่ควร

สองหัวแรงหลักในการขับเคลื่อนเรื่องการจัดการภัยพิบัติ **สาระี ดิมูแล** ปลัด อบต.เว้ง และ **ส.ต.ท.วิรัช ช่วยเสน** หัวหน้างานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อบต.เว้ง ร่วมกันฉายภาพกันแบบชัดๆ ว่าอะไรคือสิ่งที่คนเว้งต้องเผชิญกันบ้าง และที่ผ่านมามีวิธีการแก้ไขปัญหาได้อย่างไร

“ในอำเภอเว้งมีภัยพิบัติที่สำคัญ คือ อุทกภัยและवादภัย โดยเฉพาะอุทกภัยที่เกิดเฉลี่ยปีหนึ่ง 3 ครั้ง ที่หนักๆ เลยจะอยู่ในช่วงเดือนตุลาคมถึงมกราคม ที่ผ่านมาระแก้ปัญหาด้วยการจำแนกพื้นที่ที่เกิดภัยพิบัติซ้ำซากออกมาให้เห็นชัดเจน คือจุดไหนบ้างที่เป็น

จุดผ่านของคลอง ซึ่งก็คือจากหมู่ที่ 4 บางส่วนถึงหมู่ที่ 3 จากนั้นก็มาที่หมู่ที่ 2 แล้วก็ไปออกที่หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 7 และหมู่ที่ 6 บางส่วน ซึ่งในแต่ละปี อุทกภัยจะวนผ่านตรงนี้ เลยมีการวิเคราะห์กับทีมงานกลุ่มจิตอาสาในพื้นที่ กำหนดผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งก็พบว่าปัญหาเริ่มต้นมาจากที่อกเขากหรือซอก โดยน้ำจะลงมาเรื่อยๆ ผ่านที่บ้านกรือซอกก่อน แล้วต่อไปบ้านเจ๊ะเหม จุดโคลนแมกซ์ของน้ำคือที่บ้านเจ๊ะเหม หมู่ที่ 3 นี้แหละ เพราะน้ำจะขึ้นช่วงหัวรุ่ง ถ้าเราแก้ไขจุดนี้ได้ จุดอื่นก็จะแก้ไขได้ เราจึงต้องรวมกำลังทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ชาวของอุปการะช่วยเหลือตลอดจนแผนการรับมือ” ปลัด อบต.เว้งกล่าว

กลุ่มบุคคลที่ถูกดึงมาเป็นมือไม้ในการกิจ นี้ ประกอบด้วยหน่วยงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สมาชิก อฟปร. และเจ้าของพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน รวมไปถึงกลุ่มจิตอาสา

สิ่งสำคัญที่กลุ่มทำได้อย่างแรกคือการเตือนภัย โดยที่นี้จะใช้มีสเตอร์เตือนภัย ซึ่งมีทั้งแบบที่ อบต.ตั้งขึ้นมา และแบบจิตอาสา ซึ่งเป็นคนในพื้นที่ เพื่อทีมงานจะได้เตรียมรับมือสถานการณ์ได้ เช่น ถ้าฝนตกหนัก 2-3 วันแล้ว

สะอารี تیمูแกลง

ส.ต.ท.วิรัช ชวชาญเลาม

ยังไม่หยุด มีโอกาสมากที่จะเกิดน้ำหลาก ทางกลุ่มต้องใช้วิทยุสื่อสารประสานไปยังจุดต่างๆ เพื่อเตรียมสร้างแนวป้องกัน หรือเตรียมอพยพ โดยกลุ่มมีข้อมูลอย่างละเอียดว่าบ้านไหนมีกลุ่มเสี่ยง อย่างเด็ก ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยติดเตียง ซึ่งจะได้รับการพาออกนอกจุดเกิดเหตุก่อน

“หลายครั้งชาวบ้านคิดว่าน้ำที่ไหลมาไม่แรง แต่ความจริงแล้วแรง การมีกลุ่มตรงนี้เป็น การเตรียมพร้อม อย่างน้อยก็เพื่อลดความเสียหายให้ได้มากที่สุด” ปลัดฯ สะอารีกล่าวย้ำ ด้วยความที่ปัญหานี้ไม่ได้เกิดขึ้นในพื้นที่ตำบลแวง หากยังต่อเนื่องเป็นลูกโซ่ไป จึงจำเป็นต้องสร้างเครือข่ายขึ้น ทั้งจากตำบล กายูคละ ตำบลเอราวัณ เพื่อแบ่งปันข้อมูล บุคลากร อุปกรณ์ต่างๆ ด้วย

“ในพื้นที่ อบต.กายูคละจะมีลักษณะเป็นแอ่งกระทะ ทำให้กลายเป็นพื้นที่รับน้ำมากที่สุด เราก็ต้องเตรียมอุปกรณ์เพื่อช่วยเหลือเขาด้วย” ส.ต.ท.วิรัช กล่าว

แม้จะมีการป้องกัน แต่ต้องยอมรับว่าไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะถึงจะมีแอ่งรับน้ำ และมีการขุดลอกคูคลองอยู่ตลอด หรือหาวิธีเปลี่ยนทางน้ำ ก็คงบรรเทาได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น ด้วยภัยพิบัติเหล่านี้เกิดขึ้นเร็ว และหลายครั้งก็ผิดเพี้ยนจากที่เตรียมการไว้

ส่วนปัญหาภัยพิบัติอื่นๆ อย่างวาตภัย หรืออัคคีภัยนั้น ส่วนใหญ่คาดเดาได้ค่อนข้างยากว่าจะเกิดขึ้นเมื่อไร แต่ก็มีเตรียมตัวอยู่เสมอ ทั้งการจัดทีมในลักษณะเดียวกับการป้องกันอุทกภัย พร้อมกันนั้นยังมีการฝึกซ้อมระหว่าง 3 อบต. คือ อบต.แวง อบต.กายูคละ และ อบต.สาทอง (อยู่ในเขตพื้นที่อำเภอสุโขทัย) โดยมีการฝึกป้องกันภัยทางน้ำ ฝึกการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย ฝึกการช่วยเหลือดับเพลิง โดยมีการจำลองเหตุการณ์ไฟไหม้ขึ้น ซึ่งถือเป็นบทเรียนที่ทีมงานนำมาประยุกต์ใช้ได้ในพื้นที่

វិញ្ញាណប្រវត្តិ

Culture

ตอนที่ อาซือมิง เจ๊ะอุเซ็ง หัวหน้าส่วน
สวัสดิการสังคม อบต.แว้ง เล่าภาพรวมในพื้นที่
ตำบลแว้ง เขาได้เอ่ยถึงหลายเรื่องด้วยกัน ทั้ง
ติเกฮูลู อนุาซีตคุมบึง งานรอมฎอนสัมพันธ์
และสภากาแฟ ทุกอย่างล้วนน่าสนใจ จนเรา
รู้สึกกะตือรือร้นที่จะไปเข้าร่วมทั้งหมด และ
ทางเจ้าบ้านก็ดูยินดีเป็นอย่างยิ่ง ☺

ศิลปะเสียง ตีเกฮูลู

เสียงเพลงพื้นเมืองแดนใต้แว่วดังมาจากเพิงไม้หลังหนึ่ง บริเวณหัวโค้งถนน รอยต่อของหมู่ที่ 2 มายังหมู่ที่ 3 บ้านเจ๊ะเหม กลุ่มชายทั้งหนุ่มน้อยหนุ่มใหญ่นั่งเรียงรายกันเพื่อแสดงตีเกฮูลูให้ฟัง แต่ละคนรับผิดชอบเครื่องดนตรีแตกต่างกันไป ทั้งกลอง ทั้งฉิ่ง ทั้งขลุ่ย ฯลฯ พร้อมกันนี้ก็มีคนหนึ่งคอยขับขานเสียงเพลงในภาษามลายู แม้จะฟังไม่ออก แต่ดนตรีก็มีภาษาของมัน

สามสมาชิกของกลุ่มประกอบด้วย บีเต็ง อามะ รองประธานกลุ่ม พร้อมด้วยสมาชิกอีก 2 คนอย่าง อาแว ดือราแม และ มะวี ยายอ ร่วมกันถ่ายทอดเรื่องราวของกลุ่ม โดยบีเต็งเริ่มเล่าว่า ในปี 2555 ผู้อาวุโสในบ้านเจ๊ะเหมซึ่งบัดนี้ได้เสียชีวิตไปแล้ว นาม ซ่าซุเต็ง มามะ ได้รื้อฟื้นวัฒนธรรมพื้นบ้านตีเกฮูลูที่เคยห่างหายไปหลายสิบปีให้กลับคืนมาอีกครั้ง ด้วยมีเป้าหมายอยากส่งต่อสิ่งดีๆ ให้อยู่คู่กับหมู่บ้านต่อไป แต่การฟื้นคืนสิ่งที่หายไปแล้วไม่ใช่เรื่องง่ายเลย

ยังดีที่มีเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกันช่วยเป็นแกนหลัก เมื่อฟื้นฟูความรู้ได้แล้ว ก็เริ่มดึงเยาวชนรุ่นใหม่มาร่วมวง

ตีเกฮูลูบ้านเจ๊ะเหมฝึกซ้อมกันทุกคืน หยุคในช่วงเดือนรอมฎอน กระนั้นพวกเขายังร่วมตัวเฉพาะกิจเพื่อแสดงให้เห็นแก่ผู้มาเยือนอย่างเราได้ชมกัน

ปัจจุบันกลุ่มมีสมาชิก 25 คน เวลาเล่นจะใช้คนประมาณ 21-22 คน หากเต็มวงจริงๆ ควรจะมีประมาณ 30 คน เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน ซึ่งทางวงก็พยายามดึงคนรุ่นใหม่ในหมู่บ้านเข้ามาร่วมเล่นเพิ่มเติม

“กลุ่มนี้เราตั้งขึ้นเพราะใจรัก เวลาซ้อมก็ไม่มีค่าตอบแทนอะไรให้ เน้นนอนสำหรับผู้ใหญ่ อาจจะไม่มีปัญหาอะไร แต่ถ้าเป็นเด็ก ๆ อาจจะไม่ลำบากหน่อย เว้นแต่คนที่มีความสนใจจริงๆ” บีเต็งอธิบาย

วิธีการเล่นนั้น หลักๆ เป็นช่วงของการฝึกจังหวะ การใช้มือและการตีกลอง โดยเพลงที่เล่นเป็นเพลงใหม่ที่สมาชิกร่วมกันแต่งขึ้น เพราะเพลงของตีเกฮูลูมักจะเชื่อมโยงกับสถานการณ์ของพื้นที่ เช่น ช่วงไหนที่มีข่าวเกี่ยวกับยาเสพติดระบาด ก็จะแต่งเนื้อหาให้เข้ากับเรื่องนี้ หรือช่วงที่ยางพาราราคาตก เนื้อเพลงจะมุ่งประเด็นอาชีพริม เพื่อให้ฟังแล้วเกิดการสะท้อน หรือสร้างแรงบันดาลใจ

“ช่วงปี 2557 มีกระแสค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ทางวงก็หยิบมาแต่งเป็นเพลงร้องกัน สร้างความสามัคคีในพื้นที่” อาแวเสริม

สำหรับเครื่องดนตรีของการเล่นดีเกสูลหลักๆ ประกอบไปด้วยแทมโบรีน ผ้อง ฉิ่ง กลองรำมะนาใหญ่ กลองรำมะนาเล็ก ลูกแซก และขลุ่ย โดยบางวงอาจจะเพิ่มเครื่องดนตรีอย่าง ออร์แกน ปี ตามความเหมาะสม ทั้งนี้เครื่องดนตรีบางตัว ทางกลุ่มเป็นผู้ทำเอง เช่น รำมะนา ที่กลุ่มไปหาหนังวัวมาชิง

ส่วนวิธีการเล่น หลักๆ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มเล่นท่าทาง กลุ่มเล่นดนตรี และนักร้องนำ

“ถ้าเป็นการแข่งขันจะมีรูปแบบคล้ายๆ ลำตัดของภาคกลาง คือเป็นการร้องประชันกัน วงหนึ่งร้อง อีกวงหนึ่งโต้ วงไหนร้องดีกว่า เนื้อหาดีกว่า ประชันสนุกกว่าก็ชนะไป” มะวีพูดขึ้นบ้าง

ส่วนสัดส่วนของการเล่นก็แบ่ง 3 ส่วน เช่นเดียวกัน คือส่วนของโหมโรง 30-45 นาที เล่นดนตรีอย่างเดียวไม่มีการร้อง ส่วนที่ 2 เป็น

ส่วนของการร้อง ปกติถ้าเป็นการร้องแข่งขันจะใช้ 2-3 เพลง แต่ถ้าเป็นงานแสดงทั่วไปก็ขึ้นอยู่กับเจ้าภาพจะให้เวลา พอร้องเสร็จก็จะเป็นช่วงเสาวอาทิ ขอบคุณเจ้าภาพบ้าง ส่วนใหญ่นักร้องจะดันสด ก่อนปิดท้ายด้วยการบรรเลงดนตรีเพียงๆ อีกประมาณ 10 นาที

ปัจจุบันวงดีเกสูลเริ่มรับงานร้องและเล่นทั้งงานบุญและงานเทศกาลทั่วไป แต่เนื่องจากยังไม่ไชวงใหญ่จึงไม่เคยเรียกร้องคำตัว ส่วนใหญ่จะแล้วแต่เจ้าภาพ เป็นค่าน้ำมัน ค่าอาหารมาบ้าง ที่เหลือค่อยเก็บเป็นกองกลาง และแบ่งกันตามสมควร

อย่างไรก็ดี แม้จะเพิ่งรวมตัวกันไม่นาน แต่ด้วยความที่เป็นกลุ่มที่เกิดจากใจรักจริงๆ จึงทำให้ดีเกสูล บ้านเจ๊ะเหมประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็ว โดยล่าสุดเป็นแชมป์การแข่งขันดีเกสูลในงานวัฒนธรรมประจำปีของอำเภอแว้ง และยังเป็นอันดับที่ 2 ของการแข่งขันในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ที่สำคัญเพลงของพวกเขายังสามารถกระตุ้นจิตสำนึกของคนในพื้นที่ให้ห่างไกลปัจจัยความเสี่ยงต่างๆ และรณรงค์ให้ดำเนินชีวิตด้วยวิถีของความพอเพียง...

กุ่มปัง เสน่ห์แห่งศรัทธา

บทเพลงอนาซีตถูกบรรเลงด้วยกลองกุ่มปังและเครื่องดนตรีอีกหลายชนิด ซึ่งกลุ่มเยาวชนใช้บริเวณชั้นล่างของห้องเรียนกีรออาตี ซึ่งอยู่ภายในอาณาบริเวณมัสยิดวะหะดาตุลวาทอนียะห์ มัสยิดหมู่ที่ 4 บ้านกรือซอ โดยถ้อยคำที่พวกเขาเปล่งเสียงร้องออกมานั้นเป็นภาษามลายู มีเนื้อหาวาดด้วยการสรรเสริญพระศาสนา

ชอฟูวัน สะมะแอ ประธานกลุ่มกุ่มปังเสน่ห์แห่งศรัทธา เล่าถึงจุดเริ่มต้นของพวกเขาว่า เกิดจากการรวมกลุ่มของนักเรียนที่เข้ามาอยู่ในห้องเรียนกีรออาตีที่มัสยิด เมื่อปี 2549 โดยช่วงแรกต้องการจะดึงเยาวชนในพื้นที่ให้ห่างไกลจากยาเสพติด จึงหากิจกรรมเพื่อให้เกิดการรวมกลุ่มกันขึ้น ประจวบกับเวลานั้นมีการประกวดเพลงอนาซีต ในระดับโรงเรียน ตาดีกาพอดิ

พวกเขาจึงเริ่มหัดร้องเพลงอนาซีต รูปแบบของเพลงอนาซีตก็คือการร้องอะแคปเปล่าหรือการร้องประสานเสียง เริ่มแรกมีสมาชิกอยู่ 5 คน ส่วนการฝึกฝนเน้นไปที่การปฏิบัติจริงคือไปรับร้องเพลงอนาซีตตามงานต่างๆ ในพื้นที่ ซึ่งมีส่วนช่วยในการพัฒนาความสามารถให้ทีมอย่างมาก ขณะเดียวกันในช่วงที่ไม่ได้ไปแสดงที่ไหน พวกเขาใช้เวลาหลังเลิกเรียนกีรออาตีซ้อมเพลงกัน

ซอฟุวัน สะมะแอ

หลังจากฝึกซ้อมนาซิดได้ดีแล้ว ทางกลุ่ม เลยอดอดด้วยการฝึกตีกลองกุ่มปังด้วย เพราะถือเป็นวัฒนธรรมของคนมุสลิม โดยมี เรื่องเล่าว่าในช่วงที่ท่านนบีมุฮัมหมัดอพยพ จากนครเมกกะมาถึงนครมาดีนะห์ ชาวบ้าน ที่มารอได้ตีกลองกุ่มปังนี้เพื่อเป็นการต้อนรับ และด้วยความที่บทเพลงนาซิดเป็นการ ขับร้องอย่างเดียว ทางกลุ่มเห็นว่า หากนำ กลองกุ่มปังมาประยุกต์ให้เข้ากับเพลงนาซิด ก็คงจะดี เพราะในประเทศมาเลเซียนั้น ได้นำ ศาสตร์ทั้งสองอย่างนี้มารวมกันอยู่แล้ว

พอมามี 2550 ทางกลุ่มเลยเสนอ โครงการไปยังนายท.ออบต.แฉ่ง เพื่อขอสนับสนุน อุปกรณ์กชุดจำนวน 20.000 บาท ประกอบ ไปด้วยกลองกุ่มปัง กลองทอมบา กลองบองโก กลองเจมเบ้ กลองดรัมบุกา ระฆังราว แทมโบรีน เซกเกอร์ และคาสอง ซึ่งก็ได้รับการอนุมัติทันที เพราะถือเป็นการส่งเสริมที่มีประโยชน์ และยัง ถือเป็นการส่งถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน

“เวลาออกงานครั้งหนึ่ง ทางเจ้าภาพจะใส่ ของให้ หากเป็นงานไกล จะได้มาประมาณ 2,500 บาท เราจะแบ่งเงินออกเป็น ส่วนๆ ส่วนแรกเป็นค่ารถ ส่วนที่สองเป็นค่าแรง คนละ 50-100 บาท และส่วนที่สามเป็นกองทุนใช้ซื้อ อุปกรณ์เสริมบ้าง ซ่อมแซมบ้าง ตัดชุดเกี่ยวกับ

การแสดงบ้าง อย่างล่าสุดเราเอาเงินไปซื้อ กลองกุ่มปังเพิ่ม ปลดระวางตัวเก่าที่เริ่มเสื่อม สภาพ ตัวละ 850 บาท ตอนนี้เรามีอยู่ประมาณ 15 ตัว” ซอฟุวันเล่า

ปัจจุบันกลุ่มนาซิดกุ่มปังมีสมาชิกรวมกัน ทั้งสิ้น 17 คน อยู่ในวัยตั้งแต่ ป.4-ม.6 โดยแบ่ง ออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือชุด A เป็นพวกรุ่นใหญ่ ประสบการณ์สูง กับชุด B หรือรุ่นเล็ก ซึ่งจะคอย เสริมชุดใหญ่ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในอนาคต

ส่วนเพลงที่ร้องนั้นมีทั้งแบบภาษาไทยและ ภาษามลายู โดยเป็นเพลงที่มีอยู่แล้ว เนื้อหา ส่วนใหญ่หากไม่ใช่เรื่องศาสนา ก็จะเป็นเรื่อง สังคม ทั้งเรื่องยาเสพติด เรื่องความสามัคคี ของสังคม เช่น เพลงคนดีของแผ่นดิน แตกต่าง ไม่แตกแยก

ตลอดระยะเวลาเกือบ 10 ปีของการรวมวง พวกเขาได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า สิ่งที่ทำนั้นมี ประโยชน์จริงๆ ไม่ใช่การปล่อยเวลาสูญเปล่า ยืนยันได้จากการประกวดเพลงนาซิดกุ่มปัง ในพื้นที่ 5 จังหวัดภายใต้ตอนล่าง ของศูนย์ อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปี 2556 ซึ่งพวกเขาคว้าอันดับที่ 3 มาครอบครอง เป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับตำบล และตัวพวกเขาเอง...

รอมฎอนสัมพันธ์

ในช่วงรอมฎอน ทาง อบต.แวง ตลอดจนหน่วยงานในพื้นที่ อาทิโรงเรียน รพ.สต. ฯลฯ จะผลัดกันเป็นเจ้าภาพเลี้ยงอาหารเย็นชาวบ้าน และผู้ยากไร้ในพื้นที่

เราเองมีโอกาสได้มาร่วมรับประทานอาหารที่โรงเรียนบ้านกวาง หมู่ที่ 5 เป็นเจ้าภาพ โดยคำคืนนี้ทั้งเด็ก ทั้งผู้ใหญ่ และผู้เฒ่าผู้แก่ จากบ้านกวาง และบ้านบาลูกา หมู่ที่ 6 เป็นแขกหลัก “จะมีเสียงตามสายคอยแจ้งเวลา” ชายคนหนึ่งบอกกับเรา

ขณะที่ **จุฑามณี หามะ** นายก อบต.แวงเล่าให้ฟังว่า กิจกรรมนี้เป็นเหมือนการพบปะพูดคุย เชื่อมสัมพันธ์ไมตรีของคนในพื้นที่ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

“ปีนี้ อบต.แวง เลือkJจัดที่มัสยิดบ้านเจ๊ะเหม โดยเราจะเชิญคนจากทั้ง 7 หมู่บ้านมาร่วมพร้อมกันนั้นก็ถือโอกาสทำสะอาดไปด้วย โดยมีการเชิญคนทุกชายทุกพื้นที่ในตำบลแวงมาร่วมรับประทานอาหาร ซึ่งเราให้โต๊ะอิหม่ามเป็นผู้คัดเลือก พร้อมกันนั้นเรายังมีการแจกจ่ายอินทผาลัมให้แก่มัสยิดต่างๆ ด้วย เพราะตามความเชื่อของศาสนาอิสลาม การกินอินทผาลัมเข้าไปคำแรกของวันจะได้บุญ” นายก อบต.แวงเล่า ก่อนจะบอกกับเราว่า “เดี๋ยพรุ่งนี้จะพาไปร่วมงานที่ อบต.เป็นเจ้าภาพ วันนี้รับประทานที่โรงเรียนบ้านกวางก่อน”...

สภากาแฟเมืองแฉ่ง

เวลาทุ่มกว่าๆ หลังละหมาดเสร็จ สถานที่หนึ่งที่เหมาะบุรุษมุสลิมทั้งหนุ่มและสูงวัยมักจะมารวมกันตัว คงหนีไม่พ้นร้านกาแฟ ซึ่งกระจายตัวอยู่ทั่วทุกหมู่บ้าน

ความสนุกสนานที่เกิดขึ้นจากบทสนทนา ทั้งเรื่องเล็กเรื่องใหญ่ คือมนต์เสน่ห์ที่ชวนให้เข้าไปค้นหา

มะเก ดือรามแม เปิดร้านกาแฟในหมู่บ้าน บาลูกา ยืนหยัดยาวนานกว่า 28 ปี มีลูกค้าประจำมาปักหลักพูดคุยกัน เคล้าคลอไปกับการจิบกาแฟ ซึ่งมะเกยังคงต้มน้ำด้วยการใช้ฟืน กลิ่นของฟืนที่ไหม้ไฟหอมความร้อนเข้าไปในตัวกาแฟทำให้กาแฟออกรสดียิ่งนัก ซาร้อนในสนามก็ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน

ถัดออกไปไม่กี่ช่วงถนน มีร้านกาแฟอีกร้าน ซึ่งบรรยากาศก็ครื้นไม่แพ้กัน สังเกตได้จากมอเตอร์ไซด์นับสิบเรียงรายอยู่เต็มหน้าร้าน เยื้องเข้าไปจะเห็นภาพของผู้คนมากมาย กำลังจ้องโทรทัศน์ตาไม่กระพริบ บางคนกำลัง

ออกท่วงท่าด้วยลีลาที่มีชั้นเชิง บางคนส่งเสียงร้องเฮลั่นอย่างเมามัน เพราะทุกคนกำลังร่วมใจส่งแรงเชียร์ให้นักมวยอันดับ 1 ของเมืองไทยที่กำลังสู้ศึกอยู่นั่นเอง

ชายคนหนึ่งเล่าให้ฟังว่า ที่ร้านเปาะแมของ **สะแม เจ๊ะแฉ** ขึ้นชื่อเรื่องการชงกาแฟเป็นที่สุด โดยเฉพาะมวย ไปเชียร์ที่ไหนก็ไม่สนุกเท่าที่นี้ คิดๆ ไปแล้วอาจจะเป็นเพราะว่า กีฬาต้องดูเป็นหมู่คณะ ยิ่งกับคนคอเดียวกันยิ่งสนุกสนาน

ส่วนกาแฟก็เด็ดไม่น้อยหน้ากัน เสริมรสชาติให้เข้มข้นเข้าไปอีก สะแมก็เช่นเดียวกัน ยังคงใช้เตาถ่านในการต้มน้ำ ทำให้กาแฟหอมกรุ่น ไม่เหมือนที่ไหน

หลังมวยจบ หลายคนยังคงสนทนากันต่อถึงการชกดังกล่าว ทว่าส่วนใหญ่เริ่มทยอยกันกลับบ้าน ร้านเริ่มมืดลงเพราะเจ้าของร้านเริ่มปิดไฟ แนนอนสภากาแฟย่อมต้องมีเวลาเปิดปิด รอเวลาหัวค่ำของวันใหม่กลับมาเยี่ยมเยียนอีกครั้งหนึ่ง

พักผ่อนหย่อนกาย Stay

A photograph of a two-story building with a child in the foreground. The building has a grey brick upper section and a white plastered lower section. A wooden birdcage hangs from a window on the upper floor. A child in a yellow shirt and patterned pants stands in the foreground. A motorcycle is parked in a shaded area under the building. The text is overlaid on a semi-transparent grey box in the upper right corner.

ที่จริงที่ตำบลเวียงก็พอมีรีสอร์ทอยู่บ้าง แต่
เพื่อให้การมาเยี่ยมที่นี่มีความน่าสนใจขึ้น
การได้เก็บเกี่ยวประสบการณ์ แลกเปลี่ยน
เรียนรู้กับผู้คนจึงเป็นโอกาสที่ไม่น่าพลาด เรา
จึงได้ไปเยือนโฮมสเตย์ 2 หลัง ไปดูว่าเขาอยู่
กันอย่างไร และพูดคุยกับเจ้าบ้านให้พอรู้อะไร
กันพอสังเขป ☺

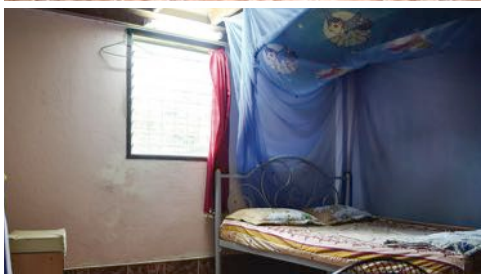
โฮมสเตย์บ้านอุสมาน

บ้านพักขนาดไม่ใหญ่ไม่เล็ก ณ หมู่ที่ 4 บ้านกรือซอ เต็มเปี่ยมไปด้วยบรรยากาศร่มรื่น ยิ่งได้เห็นเจ้าของบ้านทั้งสองกับลูกชาย ยิ่งรู้สึกถึงความอบอุ่นขึ้นมา

“บ้านนี้ผมสร้างมา 9 ปีแล้ว เวลาผมแขกมาตำบลแว้งก็จะมาพักที่บ้าน เพราะบ้านเราค่อนข้างเป็นลัดเป็นส่วน คือมีห้องนอนสำหรับ 2 คน ส่วนเจ้าของบ้านไปนอนข้างบน โดยครั้งหนึ่งเรารับแขกได้ไม่ต่ำกว่า 4 คน มีห้องน้ำให้ 1 ห้อง” อุสมาน ยะโกะ เล่าให้ฟัง ขณะที่ อีซา ยะโกะ ผู้เป็นภรรยา กำลังเตรียมน้ำท่าให้ตีมัดบกระหาย

ส่วนกลางของบ้านเป็นพื้นที่อเนกประสงค์ สามารถมานั่งพัก ดูโทรทัศน์ หรือจิบกาแฟได้อย่างสบายอารมณ์ แต่ถ้าอยากสัมผัสความสดชื่นยิ่งกว่า ต้องลองออกมาเย็นอยู่นอกบ้าน เพราะบ้านนี้ตั้งอยู่ติดภูเขาโต๊ะบีแดงพอดี ใครที่หุติง จะได้ยินเสียงชะนี เสียงนกเงือก ขับขานรับพระอาทิตย์ที่กำลังขึ้นในยามเช้า แถมบริเวณบ้านมีพืชผักสวนครัว ทั้งตะไคร้ ชากกล้วย เรียงรายอยู่เต็มไปหมด

รับประกันว่า แขกที่เข้าพักจะได้รับประทานอาหารจากธรรมชาติอย่างแน่นอน...

โฮมสเตย์บ้านมะยูไซ้

บ้านเก่าแก่หลังใหญ่อายุ 65 ปี มาพร้อมบรรยากาศสุดแสนจะร่มรื่นนี้ เป็นของพ่อเฒ่า นามว่า มะยูไซ้ มามะ ตั้งอยู่ในพื้นที่ของ หมู่ที่ 3 บ้านเจ๊ะหม

พื้นที่ที่ย่างกรายเข้ามาถึง นอกจากจะติดสวนติดคลองแล้ว รอบข้างยังมีนกกรงหัวจุก นกแก้ว หลายนิสชีวิตสงเสีงร้องต้อนรับด้วยความแข็งขัน เมื่อถามเจ้าบ้านว่าเลี้ยงไปเพื่ออะไร เจ้าบ้านตอบอย่างอารมณ์ดีว่า หลักๆ เลี้ยงไว้ขาย แต่ก็มีหลายตัวเหมือนกันที่เลี้ยงเอาไว้ดูเล่น

เดินขึ้นบันไดเข้าไปในตัวบ้าน ภายในดูโอโง่งกว่าที่เห็นจากภายนอก ที่โง่งนี้เองมีที่นอนจัดวางไว้ต้อนรับแขก ซึ่ง ปัทมา ไควเห็ง ลูกสาวของมะยูไซ้จะแจ้งว่า บ้านนี้เป็นอีกหลังที่คอยรับแขกของ อบต.แว้ง โดยปกติสามารถ

พักได้ราว 5-6 คน แต่ที่รับปกติจะมีประมาณ 4 คน เพราะมีห้องน้ำในบ้าน 2 ห้อง และที่นี่มีบริการ Wi-Fi ให้ใช้ฟรีด้วย

หลักสำคัญในการดูแลคนที่นี่ ปัทมาบอกว่า ความเป็นกันเองสำคัญที่สุด เพราะอยากให้นักท่องเที่ยวสบายใจที่ได้มาเยี่ยมเยียนที่นี่ ส่วนกฎระเบียบที่นี่ไม่มีอะไรมาก ขอแค่อย่าได้เอาเหล้ายาปลาแข็งเข้ามาเท่านั้นก็พอแล้ว

“ส่วนใหญ่คนมาพักชอบบอกว่าเจ้าของอารมณ์ดี อากาศเย็นสบาย ตอนกลางคืนไม่ต้องเปิดพัดลมก็ได้ ที่สำคัญเรามีอาหารเลี้ยงตลอด ทั้งของคาวของหวาน อย่างตอนเช้าดูแลเต็มที่ ทั้งข้าวยา ข้าวแกง จะเต็มมากเท่าไรก็ได้ ส่วนตอนเที่ยงก็มีผลไม้ หลักๆ เป็นกล้วยไข่กล้วยน้ำว้า มีกินทุกฤดูเลย” ลูกสาวเจ้าภาพกล่าวส่งท้าย...

สูตรลับ ตำรับแว้ง

The recipe

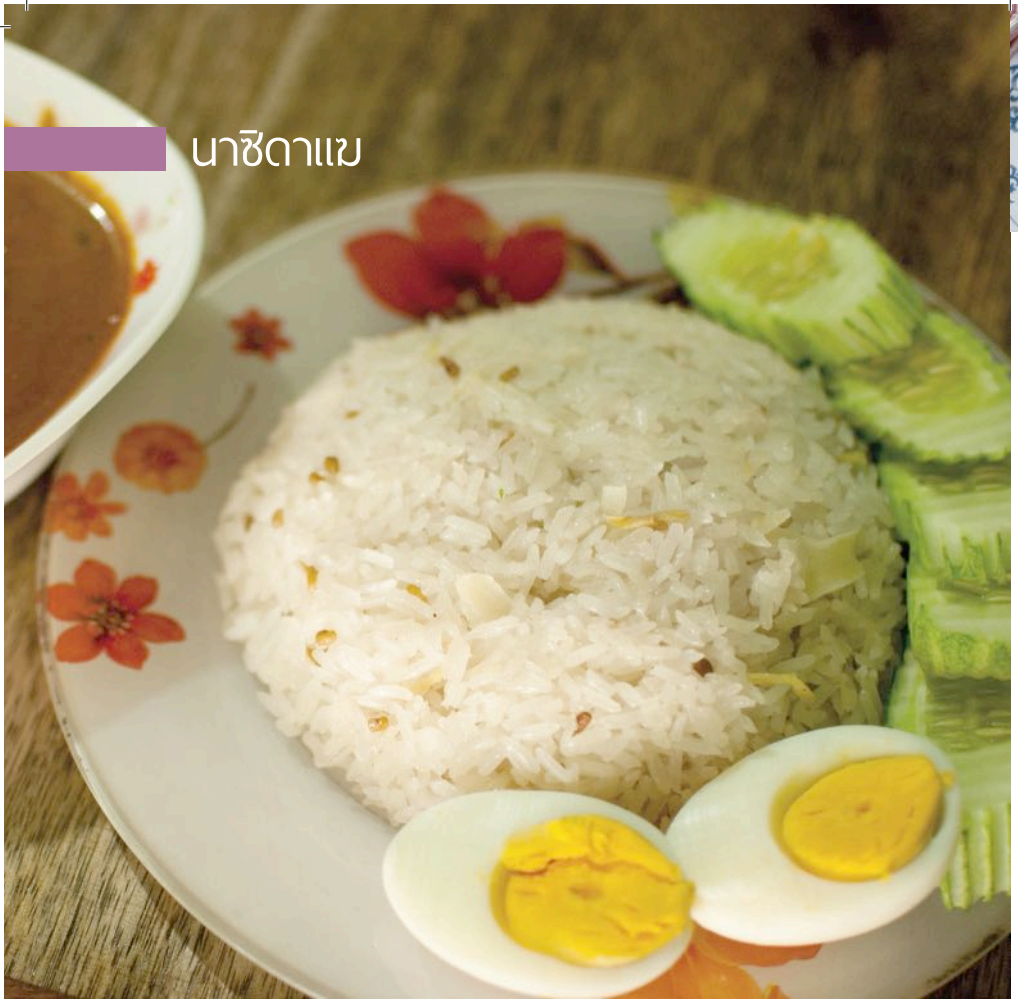

มาเยือนแว้งทั้งที ต้องกินแบบคนแว้ง ทาง
นายกา จุฑามณี เลยขอให้กลุ่มสตรีแม่บ้าน
อาหารไทยแห่งบ้านกรือซอ หมู่ที่ 4 ช่วยทำ
อาหารโฮวีล็ก 2 เมนู ปรานี สาริโย ในฐานะ
ประธานกลุ่มแม่บ้านอาหารไทย จึงไม่รอช้า
รวบรวมสมัครพรรคพวกมาช่วยกันนำเสนอ
เมนูเด็ดของกลุ่ม โดยการนี้พวกเธอยอม
คายสูตรแบบไม่หวง ใครจะเอาไปทำก็ได้

เมนูหนึ่งเป็นของคาว อาหารจานเดียวของ
คนมุสลิม 'นาซิดาแม' กับอีกเมนูหนึ่งคือ
ของหวาน 'ขนมปุยฝ้ายสูตรแว้ง' ทั้งสองเมนู
รับประกันความอร่อยโดย นายกา จุฑามณี ☺

นาซีตาแฆ

เครื่องปรุง (สำหรับ 4 คน)

สำหรับข้าว

ข้าวสาร	2 ½	ถ้วยตวง
ข้าวเหนียว	1 ½	ถ้วยตวง
หอมแดงซอย	3	กลีบ
กระเทียมหั่น	3	กลีบ
ขิงซอย	1	ช้อนโต๊ะ
ฮาลือบอ	1	ช้อนโต๊ะ
หัวกะทิ	2	ถ้วยตวง
หางกะทิ	2	ถ้วยตวง
น้ำตาล	½	ช้อนชา
เกลือ	½	ช้อนชา

วิธีปรุงข้าว

- นำข้าวสารกับข้าวเหนียวมาซาวรวมกันในกะละมัง ล้างน้ำให้สะอาด แขน้ำทิ้งไว้ทั้งคืน
- นำข้าวที่เตรียมมาสะเด็ดน้ำ จากนั้นนำข้าวมานึ่ง ประมาณ 10 นาที พอให้สุก
- ยกลง เทข้าวใส่กะละมัง ใช้หางกะทิมาผูนเสร็จแล้วก็นำไปนึ่งใหม่ ประมาณ 10 นาที
- นำหัวกะทิใส่หม้อไปตั้งไฟ จนเดือด ใส่ฮาลือบอ ขิง กระเทียม หอม คนให้เข้ากัน แล้วก็ปรุงรสด้วยน้ำตาล เกลือ นิดหน่อย ให้พอมีรสชาติ พอเดือดให้ยกลง
- นำข้าวที่นึ่งเสร็จเป็นรอบที่ 2 ใส่กะละมัง แล้วเทเครื่องกะทิที่เคี่ยวเอาไว้ มามูลให้เข้ากัน

สำหรับแกง

ปลาโอขนาดกลาง 2 ตัว (หั่นประมาณ 2 นิ้ว)		
หัวกะทิ	3	ถ้วยตวง
หอมแดงบดละเอียด	10	กลีบ
กระเทียมซอย	3	กลีบ
หัวหอม	3	กลีบ
พริกแห้งเม็ดใหญ่	4	เม็ด
ผงเครื่องแกงสำเร็จรูป	2	ช้อนโต๊ะ
อบเชย	1	ก้าน
กานพลู	2	ก้าน
กระวาน	2	ก้าน
ข่า	2	ช้อน
น้ำมันพืช	¼	ถ้วยตวง
น้ำตาลแว่น	2	แว่น
ส้มแขก	10	ชิ้น
เกลือ	1	ช้อนโต๊ะ

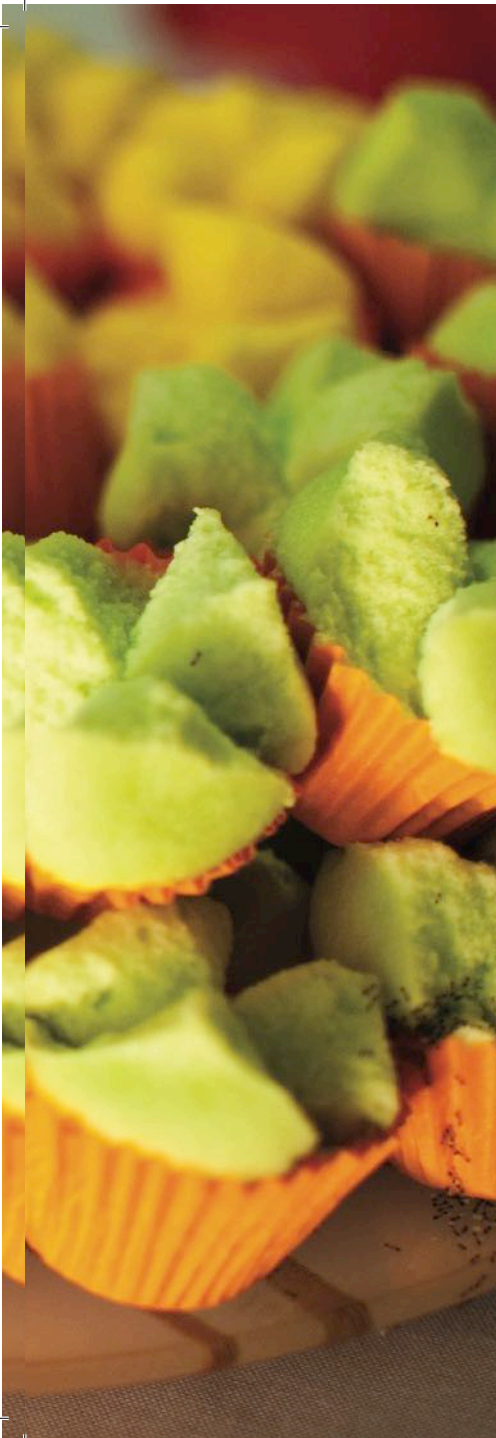
วิธีปรุงแกง

- นำปลาใส่หม้อที่มีน้ำอยู่ประมาณ ¼ ถ้วยตวง จากนั้นนำน้ำตาลแว่นมาบิบเป็นชิ้นๆ ใส่ส้มแขกและเกลือ ลงไปบนปลา ต้มจนเดือด ประมาณ 10-15 นาที สังเกตว่าปลาสุกแล้ว ยกลงได้
- ตั้งกระทะให้ร้อน เทน้ำมันลงไป ใส่เครื่องเทศต่างๆ ทั้งกระเทียม หอมแดง เจียวให้หอม พอออกสีเหลือง จากนั้นใส่พริกที่บดแล้วลงไป ใส่เครื่องแกงสำเร็จรูปที่ละลายน้ำแล้วนิดหน่อย ใส่ข่า ผัดทั้งหมดให้มีกลิ่นหอม
- เติมกะทิลงไป เคี่ยวประมาณ 10 นาที จนสุกได้ที่
- นำชิ้นปลาใส่ลงไปในกระทะ ปรุงรสด้วยเกลือ น้ำตาลนิดหน่อย เป็นอันเสร็จเรียบร้อย
- เสิร์ฟพร้อมข้าวที่เตรียมไว้ เคียงด้วยไข่ต้มและแตงกวา

ปุ๋ยสายสูตรแฉ่ง

เครื่องปรุง (สำหรับ 180 ชิ้น)

แป้งสาลีเนกประสงค์	½	กิโลกรัม
น้ำตาล	½	กิโลกรัม
นมข้นหวาน	¼	ถ้วยตวง
ผงฟู	1	ช้อนโต๊ะ
เกลือ	¼	ช้อนชา
UFM SP	1	ช้อนโต๊ะ
ไข่ไก่	2	ฟอง
น้ำเปล่า	2½	ถ้วยตวง
กลิ่นนมแมว	1	ฝา
สีผสมอาหาร	3	หยด

วิธีทำ

- 1) นำแป้งใส่อ่างผสม ใส่เกลือ ผงฟู คลุกเคล้าเข้าด้วยกัน จากนั้นพักไว้ให้ทั้งตัวประมาณ ½ ชั่วโมง
- 2) นำไข่ใส่ในอ่างผสม น้ำตาล ตีจนไข่ขึ้นฟู จากนั้นใส่ UFM SP ตีต่อจนผสมเป็นเนื้อเดียว
- 3) ค่อยๆ ใส่น้ำทีละนิด สลับกับแป้ง ตีไปเรื่อยๆ
- 4) ใส่นมข้นหวาน จากนั้นใส่กลิ่นวานิลลา ระหว่างใส่แต่ละอย่าง ให้ตีไปเรื่อยๆ อย่างเพียงพอ
- 5) พอสวนผสมเป็นเนื้อเดียวกัน แบ่งส่วนผสมใส่ถ้วย เพื่อแยกเป็นสีตามที่ต้องการ
- 6) หยดสีผสมอาหารลงไป ใช้เพียงหยดเดียว ตีให้เข้ากันอีกที
- 7) นำเนื้อแป้งที่ได้มาใส่ถุงบีบ แล้วบีบใส่พิมพ์สแตนเลส ซึ่งรองถ้วยกระดาษเอาไว้ข้างในแล้ว
- 8) จากนั้นนำไปนึ่ง 2 นาที สุกแล้วพร้อมเสิร์ฟ ได้ทันที

เที่ยวชมยามเย็น

Sightseeing

ตำบลแว้งเป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรทาง
ธรรมชาติมากมาย และคนที่นี่ก็หวงแหน
ช่วยกันปกป้องรักษาให้คงอยู่ชั่วลูกชั่วหลาน
เมื่อทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ พื้นที่ธรรมชาติ
ทั้งหลายก็สดสวย เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ชั้นดี ชวนให้ใครต่อใครมาเดินทอดน่อง นั่งพัก
กายที่เหนื่อยอ่อน ก่อนเดินทางต่อไปต่อ 🍃

ฟายทدنน้ำบ้านกรือซออันเนื่องมาจาก พระราชดำริฯ

ยามกูดิง สารียอ

ที่นี่คือแหล่งน้ำสำคัญที่หล่อเลี้ยงชีวิต
ของคนแวงมานานหลายปี แต่ใครจะรู้บ้างว่า
กว่าจะเป็นฝายที่สมบูรณ์เช่นนี้ไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ
เลย เพราะต้องอาศัยทั้งความกล้าและความ
มุ่งมั่นอย่างแท้จริง

ยามกูดิง สารียอ รองนายก อบต.แวง
เล่าว่าเมื่อเกือบ 30 ปีที่แล้ว ชาวบ้านที่แวงมีน้ำ
ไม่เพียงพอต่อการทำเกษตร ทางผู้ใหญ่บ้าน
ในเวลานั้นจึงติดต่อไปที่เกษตรจังหวัดเพื่อ
ขอประปาภูเขา ซึ่งก็พอใช้สำหรับบ้านกรือซอ
หมู่ที่ 4 ทั้งหมู่บ้าน และบ้านเจ๊ะเหม หมู่ที่ 3
อีกครั้งหมู่บ้าน แต่พอมาตอนหลังจำนวน
ประชากรเยอะขึ้น น้ำที่เคยพอก็เริ่มไม่พอ

“ช่วงนั้นผมเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแวง ก็จำต้องปิดน้ำประปา
ภูเขาทางฝั่งบ้านเจ๊ะเหม” ยามกูดิงว่า

หลังจากนั้นเริ่มติดต่อกับชลประทาน จังหวัดว่าพอมีทางช่วยเหลือหรือไม่ พอดี ช่วงนั้นสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ เสด็จแปรพระราชฐานมาประทับยังพระตำหนัก ทักษิณราชินีเวศน์ ยามกุติงเลยลองหาหนทาง เพื่อยื่นหนังสือถวายฎีกาแด่พระราชินี เพื่อให้ รับทราบถึงความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชน

“ผมก็ขึ้นไปรอรับเสด็จพร้อมผู้ใหญ่บ้าน เจ้เหม เดินไปเดินมาอยู่ครึ่งวัน ทางเจ้าหน้าที่ เขาถามว่ามาทำอะไร ผมบอกว่าจะถวายฎีกา สมเด็จพระราชินี เขาก็เอาหนังสือไปมอบให้ คุณสหัส บุญญาวิวัฒน์ ซึ่งปัจจุบันเสียชีวิต ไปแล้ว ว่าผมจะขอทำฝายตรงนี้ คุณสหัสดูแล้ว บอกว่าไม่ได้ เพราะติดเขตป่าสงวน ผมก็ยืนยัน ว่าไม่ติด เพราะผมขึ้นไปดูแล้ว ปรากฏว่าไม่ติด จริงๆ หลังจากนั้นผมติดตามเรื่องตลอด ใช้เวลา ประมาณปีหนึ่งจึงก่อสร้างสำเร็จ” ยามกุติงเล่า

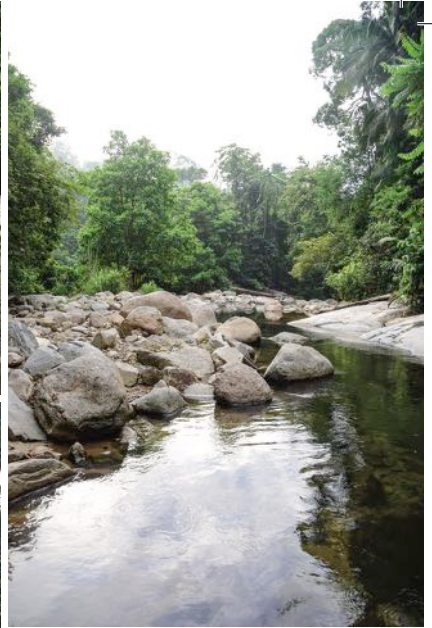
เมื่อฝายทดน้ำสร้างเสร็จเรียบร้อย เกิด ความเปลี่ยนแปลงมาก อย่างแรกคือชาวบ้าน ทั้งหมู่ที่ 3 และ 4 ไม่มีปัญหาเรื่องน้ำขาดแคลน อีกต่อไป ส่วนที่สองคือ พื้นที่ตรงนั้นเริ่ม อุดมสมบูรณ์มากขึ้น จากแต่ก่อนที่ปลูกอะไร ก็ไม่ขึ้น แต่ทุกวันนี้พื้นที่กลับเขียวขจี ส่วนที่ สามคือ เกิดพื้นที่ท่องเที่ยวแห่งใหม่ ทั้งน้ำตก กรือซอ น้ำตกบีแด ฝายโต๊ะบีแด ดูงบาลา (ดูซงแปลว่าสวน) ซึ่งแต่ก่อนคนไม่นิยมเท่าใด นัก และส่วนสุดท้าย ซึ่งถือว่าสำคัญสุด คือเกิด เครือข่ายเยาวชนที่มีพลัง อย่างกลุ่มรักษาดันน้ำ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการรณรงค์เรื่องความ สะอาดในแหล่งน้ำ รวมไปถึงเป็นหูเป็นตาเวลา ที่ใครมาทำไม่ดีกับพื้นที่สาธารณะ เพื่อให้ สถานที่ยังคงคงนี้เป็นที่พึ่งพิงของชาวแวง ไปอีกนาน...

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา

ถึงจะไม่ได้อยู่ในพื้นที่ของ อบต.แว้ง แต่ก็อยู่ใกล้มากเหลือเกิน จนชวนให้เสียดายหากไม่เอ่ยถึงแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติแห่งนี้

เราตื่นกันตั้งแต่เช้ามืด เพื่อไปเยือนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา ด้วยในตอนเช้าจะมีสัตว์ป่าหายาก โดยเฉพาะนกเงือกทันทีที่ขึ้นมา ก็เห็นทิวทัศน์ในมุมสูงของนราธิวาส ข้ามสันเขาที่ทอดตัวอยู่เบื้องหน้าก็คือประเทศมาเลเซีย เราหยุดเพื่อรอนกเงือกให้เผยตัวออกมา จากไต่ร่มเงาไม้ที่ไต่ลึกที่แต่น่าเสียดายที่วันนั้น นกเงือกไม่ออกมากระนั้นก็รู้สึกสดชื่น เพราะอากาศข้างบนดีเหลือเกิน

ปัจจุบันเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา มีพื้นที่ครอบคลุม 3 อำเภอในจังหวัดนราธิวาส คืออำเภอแว้ง อำเภอจะนะ และอำเภอสุคีริน นอกจากทิวทัศน์ที่งดงามแล้ว ที่นี่ยังมีจุดพักผ่อนเลื่องชื่อ คือน้ำตกสิรินธร ซึ่งแม้ช่วงเดือนมีนาคม เมฆายนจะแห้งแล้งเพียงใด แต่น้ำที่นี้ก็ไม่เคยแห้งขอด ทำให้ที่นี่เป็นแหล่งพักผ่อนของผู้คนในพื้นที่ น่าเสียดายที่เรามีเวลาเพียงน้อยนิดก็จำเป็นต้องบอกลา แต่เชื่อว่าไม่นาน เราจะได้พบกันอีกครั้ง...

พรุแม่ตะแคง

พรุแม่ตะแคงเป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ในพื้นที่ระหว่างสองหมู่บ้าน คือหมู่ที่ 5 บ้านกัว กับหมู่ที่ 7 บ้านฆอเลาะกัวอ มีจุดเด่นสำคัญอยู่ที่บรรยากาศแสนร่มรื่น มองออกไปโดยรอบจะเห็นใครหลายคนกำลังนั่งอยู่ริมฝั่งน้ำ ถือเบ็ดตกปลาด้วยท่าที่สบายอารมณ์

จุฑามณี หามะ นายก อบต.แว้ง เล่าว่าที่ดินนี้เดิมเป็นพื้นที่สาธารณประโยชน์ มีสภาพเป็นป่าพรุ กินพื้นที่กว่า 50 ไร่ ภายหลังจากกรมชลประทานเข้าขุดพื้นที่เพื่อใช้เป็นบ่อกักเก็บน้ำประมาณ 30 ไร่ ทำให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะ

ในยามหน้าแล้ง เพราะต่อให้ฤดูกาลจะเปลี่ยนอย่างไร น้ำในพรุก็ไม่เคยเหือดแห้ง

“ช่วงเย็นๆ ชาวบ้านจากหลายพื้นที่ ทั้งในตำบลแว้ง และตำบลข้างเคียงจะมาตกปลากัน เพราะในบ่อนี้มีปลาเยอะทั้งปลาช่อน ปลาชะโด ฯลฯ ส่วนจะได้กลับมากน้อยแค่ไหน ก็ขึ้นอยู่กับฝีมือของแต่ละคน” นายกฯ ว่าพลางหัวเราะ

นอกจากนี้ ที่นี่ยังเป็นแหล่งจัดกิจกรรมสาธารณกุศลอีกด้วย โดยทุกๆ ปี หน่วยงานต่างๆ เช่น ประมงจังหวัด อบต. จะเข้ามา ร่วมกันปล่อยปลา เพื่อให้ที่นี่เป็นแหล่งน้ำที่มีความอุดมสมบูรณ์ตลอดไป...